

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič
vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODružnice:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

RAZPRAVA O KULUKU

Banovinski svet za odpravo kuluka — Dvojno obdavčenje s kulukom in cestnimi dokladami se mora preprečiti — Vse ceste naj prevzame banovina

Ljubljana, 11. februarja. Včeraj popoldne je banovinski svet dokončal razpravo o proračunu prosvetnega oddelka ter je načel razpravo o proračunu tehničnega oddelka, ki obsega gradnjo cest, mostov, regulacijo rek in hudournikov. Ker posegajo baš ta dela najgloblje v interese najširših plasti, se je razvila o tem poglavju banovinskega proračuna obširna debata, ki bo trajala najbrž več dni.

Na včerajšnji popoldanski seji so bili prečitani obširni referati iz področja tehnične uprave, ki dajejo jasen pregled vsega dosedaj izvršenega dela in v velikih potezah načrtujejo tudi program bodočega dela. Najobširnejša razprava pa se je na današnji dopoldanski seji razvila o vprašanju kuluka. V debato so posegli številni govorniki, ki so podčrtavali neprimernost te davščine za naše razmere in zahtevali primerne reforme. G. Fran Bonač, industrijec iz Ljubljane, je v svojem pazljivo poslušanem govoru med drugim izjavil:

Kuluk naj se ukine ali pa znižajo cestne doklade

»V novem proračunu je izostala postavka za kuluk, ki je bil v lanskem proračunu preliniriran s 6 milijoni. Ali naj iz tega sklepam, da bo kuluk v dravski banovini odpravljen? To bi bilo tem potrebnejše, ker je odpor proti kuluku pri vsem prebivalstvu vedno večji. Pobira se celo za nazaj za l. 1930. Kuluk ni bil nikjer predviden v proračunih naših samoupravnih teles za l. 1930, niti ni bil predviden v proračunu dravske banovine za l. 1930-31. Uporaba ljudskega dela je dopuščena le, če samoupravna telesa ne morejo zadostiti svojim nalogam glede samoupravnih cest z lastnimi proračunskimi sredstvi. To se v letu 1930 prav gotovo ni zgodilo, zato po mojem mnenju ni bilo zakonske podlage, da se je za l. 1930 naknadno predpisal kuluk. Pa tudi kar se tiče proračunskega leta 1931 so bili proračuni občin in sreskih cestnih odborov večinoma sestavljeni ne glede na donos kuluka. Ta se je šele naknadno okotirala, potem, ko je bilo kritično za občinske ceste in za potrebe sreskih cestnih odborov že zagotovljeno v posameznih proračunih. Zaradi tega predstavlja kulukarna naknadni proračunski prebitek ali rezervo. To velja v vsem obsegu za leto 1930 in po večjem delu tudi za l. 1931.

Naknadno pobiranje kulukarine je pa tudi nova obremenitev davkoplačevalcev, obremenitev, ki se zdi zlasti dandanes nezno. V Ljubljani, katera do l. 1931 sploh ni plačevala sreskih cestnih dokladov, ki pripadala sreskemu cestnemu odboru, so bili davkoplačevalci za l. 1931 na novo obremenjeni s peto davščino, in sicer s sresko cestno doklado po 13 odst., občinski kuluk za l. 1930, občinski kuluk za l. 1931 ter z banovinskim kulukom za l. 1930 in banovinskim kulukom za l. 1931. Kar se slednjih tiče se predpisi šele pišejo in strankam dostavljajo, medtem ko je davkoplačevalce razburil že prvi plačilni poziv za občinski kuluk iz l. 1930.

Po našem splošnem naziranju je pobiranje kuluka in sreskih cestnih doklad obremenitev, ker znači to dvojno obdavčbo istih davkoplačevalcev za isti namen. Ako pa bi ostalo pri uporabi občinskega in banovinskega kuluka, se morajo nujno revidirati in znižati dosednji občinski proračuni, ter ravno tako proračuni sreskih cestnih odborov.

Smatram za bistveno, da pridemo nujno do jasnosti, ali naj kuluk ostane ali ne. Če naj kuluk ostane, potem se morajo natančno izvesti posledice v vseh samoupravnih proračunih.

Ako torej smatra naša banska uprava, da se bo kuluk tudi v novem poslovnem letu izvajal, potem se mora v banov. proračun vnesti odgovarjajoča postavka pod nazivom »Donos odkupa ljudskega dela«. S to postavko se bo banov. proračun znatno povišal preko lanskoletnega iznosa, kar gotovo ni nameravano. Zato je naravno, da se med proračunskimi dohodki izvršijo primarne redukcije ali črtanja.

Mislil pa, da soglašate vsi z menoj v naziranju, da kuluk našim gospodarskim priklanam in našem upravnemu ustroju ni primeren in je nujno želeli, da se v dravski banovini več ne izvaja.

Pojasnili podbana

Na ta predlog g. Bonača je dal banov. pomočnik dr. Pirkmajer obširna pojasnila in izjavil med drugim:

Kuluk se res pobira za leto 1930 in 1931. V praksi pa pride v poštev ta kuluk samo za l. 1931. Ministrstvo je namreč zahtevalo,

da se pobere tudi za l. 1930. Naknadno je g. ban pri pobiranju kulukarine znižal te davkatve za več enot. Za l. 1931. prav za prav banska uprava ni dobila nobene kulukarine. Zato tudi ni prebitka ali plusa v proračunu. Proračunjen je bil kuluk na 6 milijonov Din. Dole, pa ga je bilo mogoče poravnati le za 2 milijona Din. Iz tega da kuluk ni predviden v tem proračunu, ni mogoče sklepati, da bo kuluk odpravljen. Iz proračuna tehničnega oddelka je razvidno, da je določenih kot prispevek banovine k vzdrževanju cest, ki so v oskrbi sreskih cestnih odborov in železniških dovoznih cest 8 milijonov 500.000 Din. Očim je bilo v lanskem proračunu v ta namen določenih 18 milijonov 150.000 Din. Ta prispevek se je torej vpoštevajoč dohodek kuluka znižal skoro za 10 milijonov Din. Razen tega se bo davkatve kuluka v prihodnjem letu znižala za polovico. Imeti moramo pa pred očmi primanjkljaj, ki bi nastal s črtanjem kuluka in težkobe za kritje tega primanjkljaja.

Odnosji med cestnimi odbori in banovino

Generalni tajnik KID na Jesenicah dr. Maks Obersnel je nato glede kuluka in cestnih doklad izjavil:

Za naše gospodarstvo je to eno najvažnejših vprašanj. Naša dolžnost je pa tudi, da opozorimo na želje vseh tistih, katerih interese zastopamo pred tem forumom. Zdi se, da so sreski cestni odbori le pomož-

ni organi banovine. Če se to, moramo o njih delu in financiranju razpravljati. Davkatve, ki jih sreski cestni odbori nalagajo davkoplačevalcem, so zelo visoke. Sreski cestni odbor v Radovljici je n. pr. zvišal prispevek za cestno doklado od 35% na 43%. To pa zaradi tega, ker banovina nalaga sreskim cestnim odborom bremena za področja, ki jih izvaja banovina sama. Za cesto ob Boh. jezeru, ki je banovinska cesta I. razreda, je bilo potrebnih lani n. pr. 1.300.000 Din za popravilo. Ob obračunu je banovina naložila sreskemu cestnemu odboru, da mora plačati polovico tega izdatka. Sreski cestni odbor je mogel to storiti le na ta način, da je podvojil breme davkoplačevalcev s cestno doklado. S takim načinom obremenjevanja davkoplačevalci seveda ne morejo biti zadovoljni.

Banovinski svet savske banovine je n. pr. sklenil odpraviti sreske cestne odbore. Agende teh je prevzela banovina. Doklade za vzdrževanje cest itd. so pa bile zvišane le za 5%. Nevzdržbo pa je tudi, da imajo sreski cestni odbori neomejeno oblast glede financiranja. Ceste so danes velika enota in je padel lokalni interes ter je močno narasel interes celokupnosti glede vzdrževanja in kvalitete cest. Zato predlagam, naj vse agende sreskih cestnih odborov načelno prevzame banovina, sreski cestni odbori pa naj izvršujejo samo lokalne posle glede cest. Dopolni naj se jim tudi nobiranje cestnih dokladov do višine 10% od direktnih davkov.

Zakon o gospodarskem svetu pred Nar. skupščino

Parlament je danes pričel razpravo o gospodarskem svetu — Skupščinski odbor je podal dve poročili — Ekspozice ministra dr. Kramerja

Beograd, 11. februarja. Za današnjo sejo Narodne skupščine, ki se je pričela ob 9.30, je vladalo veliko zanimanje, ker je bila na dnevnem redu razprava o gospodarskem svetu. Seje so se skoro polnoštevilno udeležili narodni poslanci, prisotnih pa je na galeriji tudi mnogo zastopnikov iz gospodarskih krogov, ki z velikim zanimanjem nasledujejo potek debate.

Pred prehodom na dnevni red je narodni poslanec Ignjat Stefanović v imenu večje skupine narodnih poslancev stavil predlog, naj bi se zakon o poslovnem redu Narodne skupščine spremenil v toliko, da bi se vnesla še določba, da se ustanovi poleg ostalih skupščinskih odborov še poseben zakonodajni odbor s pravno in gospodarsko sekcijo. V smislu poslovnika bo prišel ta predlog v razpravo na prihodnji seji. Med drugimi sporočili je predsednik dr. Kumandurić objavil, da je narodni poslanec dr. Gvidon Djundjerski podal ostavko na svoj poslanski mandat.

Skupščina je prešla nato na dnevni red in pričela razpravo o zakonu o gospodarskem svetu, ki ga je predložil minister za trgovino in industrijo g. dr. Kramer in o katerem je razpravljal poseben skupščinski odbor. Uvodoma je minister dr. Kramer izjavil, da glede na složno izraženo željo, naj bi se o tem zakonu načrtno omogočila čim širša razprava, odstopa od zahtevane in že sprejete nučnosti.

V imenu odbora je nato podal poročilo večine narodni poslanec Branko Avramović, ki je v lepem govoru izrazil zahvalo ministru trgovine za njegovo iniciativno, podčrtal važnost te ustanove in priporočil Narodni skupščini naj sprejme zakonski predlog, kakor ga je osvojil odbor. Poročilo manjšine je podal narodni poslanec dr. Grga Anđelić.

Nato je povzel ob splošni pozornosti vse zbornice besedo minister za trgovino in industrijo g. dr. Albert Kramer, ki je v daljših izjavah očitno pomen gospodarskega sveta.

Ekspozice ministra dr. Kramerja

V uvodu svojega ekspoziceja je minister dr. Kramer opozarjal, da je zakonski predlog o gospodarskem svetu sestavljen na podlagi izkušanj v drugih državah da pa pri tem upošteva posebne razmere naše države. Gospodarski svet ni zamišljen kot nekaj gospodarski parlament, kot tretja zbornica poleg Narodne skupščine in senata. Zakonodajna oblast mora ostati neokrnjena v rokah Narodnega predstavništva, katerega člani nosijo za to popolno odgovornost gospodarski svet pa naj vrši funkcije avtoritativne posvetovalne institucije za vlado in Narodno predstavništvo. Tako institucija je potrebna zlasti v da-

našnjih časih gospodarskih perturbacij, ko se nam vsak dan postavljajo novi dalekosežni gospodarski problemi.

Mnenje gospodarskega sveta bo tem bolj vplivno in odločilno, čim večje bo zapiranje v objektivnost, nepristranost in strokovno vzporednost njegovih članov. Avtoritativnost gospodarskega sveta je podčrtana tudi s tem, da mu je određeno mesto izven gospodarskih resorsov in da je v svojih sklepih docela samostojen in neodvisen.

Nato je minister dr. Kramer prešel na način sestave gospodarskega sveta. Pojasnil je, zakaj je najbolje, da se njegovi člani imenujejo in da se ne volijo. V gospodarskem svetu morajo biti sicer zastopniki vseh gospodarskih panog, toda ne kot eksponenti teh panog, temveč kot njihovi dobri poznavalci. Ako bi bili člani voljeni, bi gospodarski svet ne bil to, kar država od njega pričakuje, marveč bi se prelevil v torišče merjenja sil med posameznimi stanov in gospodarskimi panogami. Njegovi člani ne bi dajali svojega mišljenja po svojem najboljšem prepričanju, temveč bi bili po disciplini vezani na korporacije, ki jih je postopila v gospodarski svet. Ta zato pri svojem delu ne bi bil svoboden in njegovo mnenje ne bi bilo tako dragoceno. Izvedba volitev je nemogoča tudi zato, ker stanovske in interesne organizacije v naši državi še niso po vseh pokrajinah izgrajene in bi zato volitve ne mogle dati enakomernega zastopstva gospodarske strukture naše države.

Gospodarski svet ima po predloženem zakonskem načrtu tudi pravico iniciative v vseh gospodarskih in socialnih vprašanjih. Število članov (50) je razmeroma majhno, vendar pa dovolj veliko, da morejo biti zastopane vse panoge našega gospodarskega življenja vsaj po enem strokovnjaku. Francija, ki šteje 40 milijonov prebivalcev in ima gospodarsko mnogo bolj komplicirano strukturo, ima v svojem gospodarskem svetu samo 150 članov.

Svoj ekspoziceja je g. minister zaključil s prošnjo, naj Narodna skupščina sprejme zakonski načrt v obliki, kakor ga je predložil skupščinski odbor.

Zbornica je sprejela govor dr. Kramerja dolgotrajnim aplavzom. Nato je ponovno povzel besedo poročilec odbora, narodni poslanec Avramović, za ním pa je pričel govoriti narodni poslanec dr. Mihajlo Živančević. Seja ob času ko to poročamo, še traja.

Seja senata

Beograd, 11. februarja. Danes dopoldne se je vršila kratka seja senata. Predsednik dr. Pavelić je objavil, da je Narodna skupščina predložila senatu v razpravo dva zakonska predloga, ki jih je skupščina že osvojila. Senat je nato izvršil poseben odbor ki bo oba zakona proučil in na uradni seji senata ki se bo vršila popoldne ob 4., podal svoje poročilo.

Zahteve avtobusnih podjetnikov

Intervencija Zadruga avtobusnih podjetnikov pri članih banovinskega sveta

Med današnjo dopoldansko sejo banovinskega sveta se je oglašila deputacija Zadruga avtobusnih podjetij pri članih banovinskega sveta in jim izročila obširno spomenico o svojih željah in težkočah.

Deputacija je prosila člane banovinskega sveta, naj bi se za te želje in predloge zavzeli med razpravo o tehničnem oddelku i kasneje pri razpravi o banovinskih dohodkih, kjer so predvidene tudi za leta 1932-1933 obširne obremenitve avtobusnih podjetij v dravski banovini.

Iz te spomenice pomemamo glavne podatke:

Do leta 1927 avtobusni promet v dravski banovini ni bil posebno razvit, pač pa se je razvil do leta 1929 tako, da je bilo ob koncu leta v banovini 65 avtobusnih podjetij s 150 avtobusi, ki so obratovali na 102 progah. En avtobus stane povprečno 200.000 Din, tako da je bil v avtobusni promet investiran kapital v znesku 30 milijonov Din. Avtobusni promet je postal za ljudstvo potrebno prometno sredstvo in zelo važen faktor narodnega gospodarstva. Samo mestno avtobusno podjetje je prevozilo predlanskim 655.640 potnikov ali 350 potnikov na dan. Avtobusni promet je pa važen še v mnogo večji meri iz vidika materijalnega doprinosa državi, občini in banovini.

V prvem letu avtobusnega prometa v dravski banovini je prejele država od investiranega glavnice 30 milijonov celih 46%, v vsakem nadaljnjem letu pa dobiva še 23,62% tega kapitala, ki pa niso v njem zapopadani ne direktni ne indirektni davki avtobusnih podjetnikov.

Banska uprava predvideva v svojem proračunu za motorna vozila 9.260.000 darsčin, od katerih bi odpadlo samo na avtobusna podjetja 5.700.100 Din ali 19% vlozene glavnice, torej prejmeta samo država in banovina v prvem letu 65%, v vsakem naslednjem letu pa 42,62% vlozene glavnice.

Prezreti pa ne smemo, da je v dravski banovini okrog 2000 avtomobilov in avtobusov ter okrog 700 tovornih in poltovornih avtomobilov ter da predstavljajo avtobusi le 5,55% motornih vozil. In teh 5,55% je obremenjenih z 61,55 banovinskih davčnih dajatev, dočim odpade na ostalih 94,45% motornih vozil samo 38,45% dajatev.

Občina pobira od vsakega avtobusa pri uvozu v mestu 10 Din uvoznine. Voznik mora plačevati 12 podletij, ki so plačala predlanskim mestni občini 430.000 Din. Iz tega je razvidno, da so prejele država, banovina in občina od avtobusnih podjetij v dravski banovini v dveh letih neposredno več nego je znašala vlozena glavnica, kajti navedene neposredne dajatve znašajo v dveh letih 33.271.367 Din.

Tehnični proračun izdatkov in dohodkov avtobusnih podjetij pa kaže porazno sliko, kajti letnim izdatkom v znesku 354.434 Din stoji v najboljšem primeru nasproti dohodki v znesku 365.000 Din brez amortizacije in obrestovanj investiranega glavnice. Sedanja položaja mora privedi v najkrajšem času do popolnega uničenja avtobusnega prometa v dravski banovini. Avtobusni podjetniki radi prispevajo sorazmerne in znosne dajatve za vzdrževanje cest.

Spoštevamo spomenico ugotavlja, da avtobus ni luksuzno vozilo, temveč javno prometno sredstvo.

Zdaj so vsa avtobusna podjetja v naši banovini pasivna.

Iz navedenega bi bilo potrebno:

1. Vsi državni dohodki, ki izvirajo iz avtobusnega prometa, kakor carina na bencin, na vozne plačje in trošarina na bencin, ki donajajo državi preko 50 milijonov letno, naj se porabijo edino le v cestne svrhe.

2. Vse banovinske dajatve, kakor davek na motorna vozila, za kolesne plašče, 10%-ni prispevek za večizbojno cest naj se ukinejo in pravilno poenostavimo na ta način, da se nekoliko zviša trošarina na bencin, ker edino na ta način je mogoče dobitnega, ki uporablja ceste, pravilno obremeniti, kajti čim težje je vozilo, čim hitreje vozi in čim več prevozi, tem več porabi bencina in čim večja je uporaba, tem več je donosa za banovino.

3. Srednjeveška uvoznina občin naj se ukine sploh.

Mislimo, da smo apelirali na uvidevnost vsakega posameznega zastopnika, ki premore predležečo spomenico, mora priznati, da so postale razmere avtobusnih podjetij dravske banovine nevzdržne in, da bi pomenilo uničenje avtobusnega prometa in s tem 30-milijonskega kapitala, temveč še v večji

meri oškodovanje naroda v gospodarsko-političnem oziru in oškodovanje naše države na ugledu napram inozemstvu.

zato pa smo prepričani, da bo vsak zastopnik iz navedenih razlogov zastavil svojo silo v obranitev avtobusnega prometa v dravski banovini.

Člani banovinskega sveta so obljubili deputaciji vsestransko pomoč.

Londona senzacija

London, 11. februarja. »Daily Express« objavlja senzacionalno poročilo, da je bila med Francijo in Japonsko sklenjena tajna pogodba. Po tej pogodbi se baje Francija obvezuje, da bo podpirala japonsko etatisti v kitajsko japonskem konfliktu, nasprotno pa bo Japonska podpirala politiko Francije v Evropi. List podarja, da se izvajanje te pogodbe v mednarodni politiki že čuti ter da se je splošno opazilo, da je Francija pri intervencijah v Tokiju dokaj mladena. Nasprotno pa Japonska ob vsaki priliki podpira francosko politiko, kar se opazja zlasti tudi na svetovni razorožitveni konferenci.

Velik sneg v Avstriji

Dunaj, 11. februarja. Sneg, ki je padal dva dni, je povzročil velike prometne ovire. Na Dunaju ga je zapadlo skoro tri četr metra, tako da je otežkočen ne samo avtomobilski, marveč tudi tramvajski promet. Danes pa je zavladal hud mraz in je bilo zjutraj 20 stopinj pod ničlo. Tudi proti podnevu se je temperatura dvignila na 14 stopinj pod ničlo. Tudi iz ostalih pokrajin Avstrije poročajo, da je zavladala povsod ostra zima.

Reparacijska konferenca bo junija

Pariz, 11. februarja. Že več tednov trajajoča pogajanja med Francijo in Anglijo glede reparacijske konference bodo v par dneh zaključena. Kakor se zatrjuje, je prišlo do sporazuma v tem smislu, da se sliče meseca junija mednarodna konferenca, ki naj definitivno uredi vprašanje nemških reparacij.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 11. februarja. AA. Vremensko poročilo Direkcije državnih železnic v Ljubljani po stanju ob 8. zjutraj: Bistrica-Bohinjsko jezero —9, sneži, snega 65 cm, Bled-jezero —11, sneži, snega 75 cm, Brežice —10, oblačno, snega 35 cm, Celje —8, oblačno, snega 20 cm, Jesenice —8, sneži, snega 40 cm, Kamnik —4, oblačno, snega 16 cm, Kranjska gora —11, sneži, snega 55 cm, Kočevje —8, oblačno, snega 24 cm, Kotoriba —9, mirno, snega 20 cm, Ljubljana g. k. —9, oblačno, snega 42 cm, Ljutomer —8, oblačno, snega 18 cm, Maribor g. k. —11, oblačno, snega 30 cm, Novo mesto —6, oblačno, snega 50 cm, St. Janž na Dolencem —9, oblačno, snega 36 m, Tr. žiž —7, jasno, snega 40 cm, Rakek —8, oblačno, burja, snega 40 c.

Splošni lokalni promet je v redu. Snelni brzi vlak iz Rakete št. 175, nočni SO 84, OS 600, današnji beograjski št. 4 pa 130 minut zamude.

JZSS je prejel davi naslednja vremenska poročila (datirano z 10. februarja):

Travna Gora —11 c, na stari podlagi 35 cm prišča, veter sever, sneži.

Sv. Križ nad Jesenicami: 35 cm snega na stari podlagi. Prišči, sneži.

Cerknica —8, sneži, novega snega 30 cm. Burja.

Nova vas - Bloke —9, sneži, 15 cm prišča.

Jesenice —6, 50 cm snega, oblačno, sneži, prišči.

Kofce: Oblačno, 40 cm snega, sneži, —11.

Pohorje: Na stari podlagi 25 cm prišča, temperatura —6 do —10, sneži.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2266.23 — 2277.65, Berlin 1331.96—1342.76, Bruselj 783.19 do 787.13, Curih 1096.15 — 1101.65, London 191.50—193.10, New York 5595.73—5623.99, Pariz 231.14—232.26, Praga 166.32—167.18, Trst 291.10—293.60.

INOZEMSKA BORZE

Curih: Beograd 9.06, Pariz 20.175, London 17.52, New York 512.50, Bruselj 71.45, Milan 26.60, Madrid 40.25.

Ceste v dravski banovini

Pregled dosedanjega dela banske uprave in program za bodočo sezono

Uprava banovinskih cest ima v svoji oskrbi okroglo 4132 km banovinskih cest I. in II. reda.

V banovinskem cestnem omrežju so se izvršile v letu 1932 važne spremembe. Za zakonom o dopolnitvi zakona o državnih cestah od 8. V. 1929 sta bili proglašeni banovinske ceste I. reda Naklo—Tržič—Ljubelj v dolžini 21.920 km in banovinske ceste II. reda Škofja Loka—Turjak—Velike Lašče—Ribnica—Kočevje—Ljovd—meja banovine za Brod v dolžini 82.538 km za državni cest. S tem je bil napravljen prvi, razsegljivi korak k prilagoditvi državnega cestnega omrežja potrebam dravske banovine.

Z inkameracijo posebno druge teh dveh važnih mednarodnih cestnih zvez je bilo ugodno dolgoletni želji prizadetih cestnih okrajov. Kraljevska banska uprava je pa misljela, da s prevzemom obeh navedenih cest v državno oskrbo ne bi definitivno urejeno državno cestno omrežje na teritoriju dravske banovine ter ne bo zamudila nobene ugodne prilike, da ne bi tolažila svoj predlog o poddržavljenju banovinskih cest na pristojnih mestih.

Z rešenjem gospoda ministra za gradbe od 16. oktobra 1931 št. 31.530 proglašena je bilo 60. dosedaj občinskih cest v skupni dolžini 442,2 km za banovinske ceste II. reda. S tem ministrskim aktom je bilo ustrežno dolgoletnim naporom bivših oblastnih samouprav kakor tudi kraljevske banske uprave, da se prevzamejo med banovinske ceste one ceste, ki imajo vse zakonite znake banovinskih cest, ki jih na ministrska naredba od 14. junija 1929 št. 16.900 ni vpoštevala.

Kraljevska banska uprava si je svesta, da se niso prevzele vse ceste, ki bi imele zakonit značaj banovinskih cest. Zato posveča temu vprašanju tudi še nadalje svojo pažnjo ter bo vse predloge, ki ji bodo došli v tem vprašanju, preučevala z vso vestnostjo in vpoštevala v mejah zakonitih možnosti.

Z zakonom o dopolnitvah in izmenah zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna območja prešlo je v upravo dravske banovine okroglo 235 km banovinskih cest srezov Črnomelj in Metlika ter dela srezov Čankovec, dočim je 57,4 km banovinskih cest srezu Čabar prišlo v sestav savske banovine.

Redno vzdrževanje banovinskih cest se je vršilo v mejah odobrenega banovinskega proračuna in predračunov sreskih cestnih odborov. Z ozirom na vseobčo gospodarsko krizo priporočala se je vsem organom banovinske cestne službe največja štednja Razun rednih del, ki jih zahteva tehnična služba, posvečala se je posebno pažnja tudi ureditvi cest, da bodo ustrezala sedanjim prometnim potrebam, kar se bo izvršilo v prvi vrsti z ureditvijo ovinkov po zahtevan modernega prometa ter razširitvijo obstoječih cest, odnošno postavitev v prvotno stanje, kjer so ceste zožene. Za to je potrebno zamejšanje cest in zemljiškoknjižna ureditev cestnih parcel po zakonu o nedržavnih cestah § 10.

Delo zamejševanja se izvrševati uradniki tehnične oddelka, deloma pa so bila geodetska dela oddana v izvršitev civilnim geometrom. Uradni geometri so zamejšali 68,5 km, civilni pa 58 km banovinskih cest ob strošku Din 102.000.

Z napominjalnimi preureditvami cestnišča in v zvezi s tem z zemljiško knjižno ureditvijo banovinskih cest se bo nadaljevalo postopoma v naslednjih letih.

Upoštevanje razmah avtomobilskega prometa in njegovo važnost za tujski promet v dravski banovini, opremljanje so bile vse važne banovinske ceste I. in II. reda z menarodnimi varnostnimi znaki za avtomobile in na vseh važnejših križiščih postavljene novi kazipoti, ki ustrezajo boljše novodobnemu prometu, kakor so stari, po večini dotrajani kazipoti. Stroški tega obelježevanja je ocenili na Din 750.000. V kolikor se bo izkazalo potrebno, se bo navedeno obelježevanje postopoma izpopolnjevalo. V teku je nadalje postavitev novih svetlobnih signalov, ki omejujejo brzino avtomobilov skozi naseljena kraja in ki so izvršeni po predpisih mednarodne konvencije.

Da se omogoči čim intenzivnejše nadzorovanje nižjih cestnih službenikov in tako uvede čim racionalnejše vzdrževanje cestnega omrežja, nabavilo je 15 sreskih cestnih odborov motorna kola.

O vsem banovinskem cestnem omrežju je napravljen podroben kataster, na cestah izvršena kilometracija ter se je na najvažnejših cestah uvedlo sistematično štetje prometa, ki naj služi za podlago statističnim raziskovanjem in napravi program za postopno modernizacijo cestnega omrežja.

V svojem stremljenju vsposobiti banovinsko cestno omrežje za zahteve modernega prometa, odnošno spopolniti in preurediti ga po potrebah prebivalstva, delovala je kraljevska banska uprava tudi v preteklem proračunskem letu po začetni poti. Gospodarska in finančna kriza, ki je zajela tudi dravsko banovino, je sicer onemogočila izvršitev gradbenega programa, ki je bil zamišljen za tekočo bužetno periodo in preprečila začetek novih — potrebnih cestnih zgradb. Delovanje je bilo zato osredotočeno ureditvam na dovršitev že započetih in pričetek onih zgradb, katerih odlaganje ne bi bilo več mogoče, odnošno za katera so bila finančna sredstva še na razpolago.

Modernizacija gornjega cestnega ustroja se je v letu 1931 dovršila na banovinskih cestah Celje—Laško in Laško—Marija Gradec ter dovozni cesti k železniški postaji v Laškem, na banovinski cesti skozi zdravilišče Dobro, banovinski cesti Celje—Laško na Bregu pri Celju in II. etapa preureditve banovinske ceste I. reda št. 2 v predehu Lesce—Bled. Stroški modernizacij v letu 1931 so znašali okoli 2.400.000 Din.

V istem razdobju so bile končane zgradbe banovinskih cest Polzela—Velenje, Belo—Zibika, Reka—Sv. Arah I. del, Impolca—Studence in Begunje—Sv. Vid ob skupnem izdatku Din 3.650.000 v teku preteklega leta.

Gradbena dela na banovinskih cestah, ki so se pričela deloma v letu 1931, delo-

ma pa že prej, so se nadaljevala in to na cestnih progah: Sv. Benedikt—Lomanoše, Zavrč—Turjak vrh, Sv. Jurij—Rebre, Ljubljana—Litija—Radeče, Višnja gora—Polica, Radobova vas—Sela ter pri gradnji banovinskih mostov čez Krko pri Krki in Žužemberku. Izdatki za ta dela v pretekli gradbeni sezoni so znašali Din 3.050.000.

Razen novih cestnih zgradb izvršila se je na nekaterih cestah temeljita obnova cestnišča.

izvršilo večje korekcije in preložitve, kjer je to zahteval novodobni promet. Obnoviti je bilo treba večje objekte — zidove, mostove — za kar stroški ne morejo iti v breme rednega vzdrževanja, kar pa je bilo potrebno in neizogibno deloma radi dotrajnosti objektov, deloma v interesu državne varnosti. Vrednost teh del v ravnokar zaključenim gradbeni dobi je mogoče ceniti na Din 4.650.000.

Kraljevska banska uprava je sodelovala nadalje z ostalimi zakonitimi prispevniki faktorji

pri zgradbi občinskih cest, katerih gradbeni stroški bi presegali finančno moč prizadetih občin. Stroški teh zgradb so znašali v letu 1931 1.600.000 Din.

Strogi predpisi o prehodu motornih vozil čez železniške prelaze

Nova naredba banske uprave

Ljubljana, 11. februarja. AA. Na osnovi čl. 66 in 67 zakona o notranji upravi je ban dravske banovine predpisal naslednji pravilnik o vožnji motornih vozil čez železniške prelaze:

§ 1. Vsak vozač motornega vozila mora pred železniškimi prelazi v nivoju že pri tabli, ki ob strani ceste označuje tak prelaz, zmanjšati brzino vozila na najmanjšo mero. Ko se približuje prelazu, ki nima zapornice, se mora vozač po predpisu § 119 zakona o železnih javnega prometa, pred prehodom ustaviti in se prepričati, če ne prihaja vlak. Kjer so zapornice, a niso spuščene, mora vozač dobro pregledati železniško progo na eno in drugo stran in se

Program za prihodnjo sezono

V nastopajoči bužetni periodi bo banska uprava nadaljevala s programom, ki si ga je začela, tako v pogledu modernizacije banovinskega cestnega omrežja, kakor glede njegove spopolnitve in preureditve. Ob sebi umerno je, da bosta razvite gospodarske krize in finančno vprašanje v odločilni meri vplivala na njene odločbe.

V prvi vrsti bo treba nadaljevati in zaključiti dela, ki v preteklem proračunskem razdobju niso bila dovršena. Banske uprave bo v okviru dovoljenih finančnih sredstev pričela z zgradbami, s katerimi bo obenem pomagano brezposelnemu prebivalstvu v gospodarsko šibkih krajih.

V okviru tega programa bi bilo imenoma navedi mostova čez Savo v Soteski in Mokrem logu in most čez Radovino v Krnici, most čez Bistrico na dovozni cesti v Tržiču, mostove na jezerski banovinski cesti, most čez Pišenco in Ladinekov most čez Mežo v Mežici. Za modernizacijska dela so predvidene predvsem banovinske ceste skozi zdravilišče Radenci in skozi mesto Ljutomer, banovinska cesta Straz—Toplice ter banovinska cesta Škofja Loka kolodvor — mesto. Od najvažnejših cestnih gradb je omeniti med drugimi predvsem cestne zveze Kamnik—Črnuče—Luče, Šostanj—St. Vid—Črna, Reka—Sv. Arah, Sv. Jurij—Rebre—Planina, preložitve klanca v Skopecnem, Ziri—Smrečje, Ljubljana—Litija—Radeče, Sv. Benedikt—Lomanoše, Višnja gora—Polica, Radobova vas—Sela.

prepričati ali ne prihaja vlak. Če ima železniška proga v bližini ovinek ali so tam tuneli, v mirku, ponoči, ob gosti megli, ali kadar se vsled kake druge zapreke ne more pravočasno videti prihoda vlaka, morajo vozači tudi pri železniških prelazih z zapornicami, ki niso spuščene, zaustaviti vozilo in se s sluhom prepričati ali ne prihaja od katere strani vlak.

§ 2. Prekrški te navedbe se kaznujejo po čl. 69 zakona o notranji upravi z denarno kaznijo od 10 do 1000 Din, ob neizterljivosti pa z zapornico od 1 do 20 dni.

§ 3. Naredba dobi obvezno moč 10 dni po objavi v »Službenem listu« kr. banske uprave dravske banovine.

Trije požari v eni noči

Ogenj v skladišču tovarne peči Kalmus & Ogorelec — Dva manjša požara

Ljubljana, 11. februarja. V zadnjih letih je imela Ljubljana srečo, da v mestu ni bilo večjega požara. Če je pa že nastal ogenj, je čudežnost naših vrlih gasilcev preprečila, da se ni razširil. Tudi letos se nismo imeli večjega požara, sčeti so pa v mestu izbruhnili kar trije požari, od katerih je zavzel eden precejšen obseg, druga dva sta bila pa manjša, a sta dala kljub temu gasilec mnogo dela.

OGENJ NA OPEKARSKI CESTI.

Snoči okrog 23. je uslužbenec tovarne peči Kalmus in Ogorelec na Opekarski cesti Franc Cerar nenadoma opazil, da je streha zidanega skladišča na dvorišču poleg tvornice v plamenih. Hitel je k telefonu in obvestil reševalno postajo. Gasilci so bili obveščeni ob 23.06 in takoj je oddrvala na Opekarsko cesto motorna brzgalina in za njo avtomobil z orodjem. Gasilci so kmalu našli hidrant in napeljali cevi na goreče goslojpe. Med tem sta dva strela z ljubljanskega gradu naznanila prebivalstvu, da v neposredni bližini mesta gori. Na strel so bili opozorjeni tudi prostovoljni gasilci, ki so se nemudoma zbrali v Mestnem domu in o polnoči je oddrval tudi avtomobil z brzgalno prostovoljnih gasilcev na Opekarsko cesto.

Gorelo je na podstrežju skladišča, kjer so bile nakopičene velike zaloge sene in detelje, in je seveda ogenj našel dovolj ne-tiva, da se je bohotno širil. Združeni gasilci so napeljali tri cevi in metali močne curke v goreče skladišče. Gašenje je bilo zelo težavno, ker je pritiskal hud mraz, saj je znašala temperatura —10 stopinj. Kljub temu, da je ogenj zavzel že velik obseg, se je gasilec po dvurnem gašenju posrečilo, da so ga omejili in preprečili, da se ni razširil na vse skladišče. Zgorela je polovica ostrejša, deloma je bil uničen strop, znatno pa so trpeli tudi hlevi, pisarna v skladišču in nekateri spodnji prostori, ki so bili popolnoma premočeni. Zgorelo je najmanj 5 do 6000 kg sene, razni predmeti, shranjeni na podstrežju, uničenih je bilo mnogo peči — vzorcev in razne druge materijale.

Pokliceni gasilci so se vrnili že ob 2.40 zjutraj, prostovoljni so pa ostali na kraju požara do 6. zjutraj, ker je seno še vedno tlelo in je bila nevarnost, da se znova vname. Požar je uničil tudi telefonski in električni vod. Pri gašenju se je ponesrečil poklicni gasilec Ivan Bratovž iz Ljubljane, ki mu je padla opeka na glavo in ga lažje poškodovala. Morali so ga prepejati v bolnico, kjer so ga obvezali, dobil je injekcijo in je že lahko odšel domov.

Kako je požar nastal, še ni znano, domnevajo pa, da ga je zanetila iskra iz dimnika. Davi je odšla na kraj požara posebna komisija, da ugotovi vzrok in oceni škodo. Kakor sodijo, utegne znašati škoda 100.000 Din, morda tudi več, ki pa je deloma krita z zavarovalnico.

POŽAR NA GLAVNEM TRGU.

Včeraj okrog 16.30 je začutil hišni posostnik g. Aleksander Gjud smrad po dimu, ki je prihajal s podstrežja. Šel je na postrožje in opazil, da se je vnel tram po-

leg dimnika. S pomočjo strank je hotel sam pogasiti ogenj, pa se mu ni posrečilo in je moral poklicati gasilce. Prišla sta dva gasilca, ki sta imela več ur posla, da sta razkopala zid in prišla do tlečega trama ter ogenj pogasila. Tram je tlel še najmanj 14 dni. Škoda ni velika in je kriva z zavarovalnico.

OGENJ NA VODOVODNI CESTI.

Jedva so si gasilci oddahnili od požara na Opekarski cesti, že so bili pozvani na Vodovodno cesto, kjer je gorel strop v stanovanju žene Marije Gajgerjeve. Gasilci pa niso stopili v akcijo, ker so bili že domaći pogasili ogenj. Škoda ni velika.

Tramvaj do „Plankarja“

Komisija, ki smo včeraj objavili njene člane, je včeraj obšla vso krožno progo ter si ogledala traso v Moste podaljšane električne železnice. Ves čas ni bilo proti projektu nobenega ugovora niti s strani zastopnikov oblasti, niti s strani lokalnih faktorjev, pač je za zastopnikom občine Moste pod vodstvom župana g. Šemeta uspele, da bo tekle proga prav do Zakot-nikove gostilne t. j. kakih 200 m dalje od kapelice pri Gasilec domu, do kamor jo je Društvo malih železnic nameravalo izpeljati letos. Prav tako so zastopniki močnanske občine preprečili odločujoče faktorje pri DMZ o nujni potrebi postajališča pri Lapajnetovi trgovini ob Ljudskem domu, ki ga je predsednik DMZ g. dr. Fetiha v popolnem razumevanju potreb lokalnih interesentov takoj naročil zarisati v načrt.

Davi ob 8. se je komisija zopet zbrala v posvetovalnici na magistratu, nato se je pa odpravila ogledat dolensko progo in traso podaljška do poti na Galjevico. Tudi tu so se odločujoči faktorji z največjo uslužnostjo ozirali na želje prebivalstva, ter takoj dovolili, da se projektirana proga podaljša od poti na Galjevico še za kakih 100 m prav do znamenja posestva pri Plankarju.

Popolne bo komisija sestavila in podpisala zapisnika o vsem političnem ogledu, kar pomeni, da DMZ takoj prične s splošno težko pričakovanimi deli, če občinski svet v torek sprejme jamstvo za finansiranje. Ker o tem skoraj ni dvoma, že lahko rečemo, da bomo že letos imeli po vsem mestu moderno električno železnico, da se nam ne bo treba več pritoževati, s podaljšanimi programi v Moste in na Galjevico bo pa zlasti pomagano delavskim slojem, a prav veliko korist bodo nove proge prinesle vsem lastnikom hiš in hiše na periferiji, ker se bo zaradi zvez z mestom prav znatno povečala vrednost vseh posestev.

Tako mestna občina ljubljanska — saj vendar ona odloči pri DMZ — gradi Veliko Ljubljano, obenem se pa na najbolj učinkovit način bori proti posledicam gospodarske krize in lajša bedo, ker bo vsota 32 milijonov dinarjev prinesla mnogo za-služka pridnim rokam in prav znatno omilila brezposelnost.

Ljubljanska podružnica KEZ zapečaten

Ljubljana, 11. februarja. Pred nekaj dnevi je v Mariboru vzbudila veliko senzacijo vest, da je policija započela poslovne prostore tamošnje Kmetijske eksportne zadruge z. o. z., ki se je bavila s posmrtnim zavarovanjem. Policija je zaplenila poslovne knjige ter aretirala štiri voditelje zadruge. Aretacija je bila izvršena na ukaz državnega pravništva, ki je odredilo revizijo zadruge.

V zvezi s preiskavo je dobila snoči ljubljanska policijska uprava poziv, naj zapečati poslovne prostore podružnice Kmetijske eksportne zadruge v Ljubljani in zapleni knjige ter ves arhiv.

Davi ob 10. 60. kriminalni uradniki ljubljanske policije nenadoma vstopili v prostore podružnice na Miklošičev cesti št. 4 zaplenili knjige ter prostore uradno započatili. Ves arhiv je bil prenešen na policijsko upravo, kjer čakajo sedaj nadaljnjih navodil iz Maribora.

Prof. A. Wester umrl

Ljubljana, 11. februarja. V častitljivi starosti 89. let je včeraj izdihnil na svojem slikovitem posestvu pod Golovcem šolski svetnik g. Avgustin Wester, ki je kot profesor vzgojil cele generacije naše inteligence. Med vsemi tisoči njegovih bivših učencev pa ni nikogar, ki bi se ne spominjal njegove strogosti, ki je pa pri profesorju matematike bistvo uspehov, a nikogar tudi ni med njimi, ki bi hvalično ne spoštoval svojega nekdanjega profesorja kot najčistejšega poštenjaka in vedno dobrohotnega vzgojitelja mladine.

V vsem je bil pokojni prava gorenjska korenina, saj mu je tekla zibelka v stari Dlanevi hiši na Bledu. Tako si je vedno ohranil ljubezen do zemlje in kmečkega dela, kar pričajo vzorno obdelane njive in travniki okrog njegovega gradiča podobnega doma nad Gruberjevim kanalom. Studiral je v Ljubljani in na Dunaju, nato je pa najprej služboval v Ljubljani na gimnaziji in realci. Od l. 1872. pa do leta 1884. je bil profesor na realci v Pančevu in na učiteljsku v Budjovcih, nato pa zopet celih 22 let v Ljubljani na višji gimnaziji, kjer je l. 1906. kot šolski svetnik stopil v pokoj in se posvetil gospodarstvu. Vedno se je spominjal z ljubeznijo svojih učencev in največješji prazniki častitljivega starčka so bile razne obletnice maturo, ko so bivši dijakci seveda vedno povabili tudi njega. Dosti jih je slavilo že 50letnico maturo in veselo je starček sedel med svojimi učenci-starčki in obujal spomine na davno mladost. Premnogo učencev se je pred njim preselilo v večnost, pa tudi vrste najmlajših učencev se že redčijo, a vsi, ki so ostali, mislijo danes nanj z najtoplejšimi čuti, kar jih je pa v Ljubljani in njeni bližini, ga pa jutri ob 16. gotovo spremlijo iz njegovega dosedajnjega doma pod Golovcem k mirnemu počitku k Sv. Križu.

Za pokojnjega žaluje vdova in 5 otrok, ki so vsi na lepih socialnih pozicijah, a v Škofji Loki živi v svoji idilični hišici v pokopu tudi še njegov 94 let stari brat Jonec, najstarejši slovenski duhovnik, biseromastnik in duhovni svetnik goriške in ljubljanske škofije, splošno je pa spoštovan tudi njegov nečak, šolski nadzornik v p. g. Josip Wester.

Plemenitemu vzgojitelju časten spomin, njegovi družini in sorodstvu pa iskreno sožalje!

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. Četrtek, 11.: Zapraviljivec. Red A. Petek, 12.: Hlapi. Vprizori srednješolska organizacija »Zar« na drž. kl. gimnaziji. Izven. Sobota, 13.: Vzrok. Red B. Nedelja, 14.: Ob 15. Jurček. Izven. Znižane cene. Mladinska predstava. — Ob 20. Dve nevesti. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 15.: Revna kot cerkvena miš. Red E.

Raimundovo pravilčno igro »Zapraviljivec« ponovi naša drama drevi ob 20. za red A.

V soboto, dne 13. t. m. je repriza drame »Vzrok« in sicer za red B. Proslava 75-letnice Bernarda Shawa v Narodnem gledališču. V sredo 17. t. m. bo proslavilo Narodno gledališče 75-letnico najznamenitejšega današnjega pisatelja Bernarda Shawa in sicer z uprizoritvijo njegove komedije »Zdravnik na razputju«. Bernard Shaw je danes aktualnejši in popularnejši kot kdaj. Njegovi dramatični, filozofski, kritični in polemični spisi vzbujajo po vsem svetu in pri vseh kulturnih narodih pravcarne viharje navdušenja, priznanja, občudovanja, pa tudi ostrega napadanja in zavračanja. Presenetljiva vsestranskost tega velikega umetnika, socialnega in moralnega reformatorja se kaže z vso silo tudi v tem njegovem najučinkovitejšem delu »Zdravnik na razputju«, ki pride letos sploh prvič na slovenski oder. Svetovna kritika šteje B. Shawa med največje predstavnike današnjega človeštva, stavljačjo ga po etičnem in socialnem pomenu poleg Romaina Rollanda, I. Hauptmanna, Masaryka in drugih največjih duhov Evrope. Upajmo, da bo tudi ljubljanska javnost dokazala s svojim obiskom živo zanimanje za velikega boreca in iskate-lja resnice. — Prevod je delo Otona Župančiča, režijo ima Ciril Debevec.

OPERA

Začetek ob 20. Četrtek, 11.: Zaprt. Petek, 12.: Trije mušketirji. Red C. Sobota, 13.: Carmen. Gostuje ga. Ančica Mitrovič. Red E. Nedelja, 14.: Ob 15. Dežela smehljaja. Izven. Znižane cene. — Ob 20. Tosca. Gostuje Marij Šimenc. Izven. Znižane cene.

Dva odlična gosta v naši operi. V soboto, dne 13. t. m. gostuje v naslovni vlogi opere »Carmen« ga. Ančica Mitrovičeva, bivša članica ljubljanske opere, sedaj

članica zagrebškega gledališča, ki pa je v poslednjih sezonah z velikimi uspehi delovala v Nemčiji. Vloga »Carmen« v modernizirani režiji je kreirala lansko leto v Darnstadtu in celokupna stroga nemška kritika je izjavila, da je gospa Mitrovičeva ena najboljših »Carmen« daleč naokoli. Za časa njenega sodelovanja v naši operi se je tudi naši gledališki publiki izredno priljubila in prepričani smo, da bo naše občinstvo toplo pozdravilo njen žopetni nastop na naših deskah. Poleg gospe Mitrovičeve nastopijo v glavnih vlogah še gđc. Mezevota ter gg. Ivič in Primožič. Opero dirigira ravatelj Polič, režija je Krefтова. — V nedeljo, dne 14. t. m. pa gostuje v vlogi Cavaradossija v operi »Tosca« junaki tenor g. Mario Šimenc. Odlični pevec je vsledkar ljub in drag gost v našem gledališču, saj ima vedno velike uspehe. Vloga Tosce poje ga. Thierryjeva, barona Scarpia g. Primožič. Predstava Carmen je za red E. Tosca pa je izven abonmana po znižanih cenah.

Opereta »Trije mušketirji« se ponovi v opernem gledališču v petek 12. t. m. za red C.

V nedeljo, dne 14. t. m. popoldne ob 15. se poje v operi Lohengrin opera Dežela smehljaja po znižanih opernih cenah.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 11. februarja, katoličani: Lurška M. B., Adolf, Dobrana; pravoslavni, 29. januarja: Ignatije.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matica: Trader Horn.

Kino Dvor: Živce kralj ob 19. »Königs-marke« ob 16. in 21. II. del in konec.

Kino Ideal: Zdravnik za ljubezen.

Predavanje univ. prof. dr. Spektorskega ob 18. v balkonski dvorani univerze.

Predavanje v društvu »Pravnik« ob 18. na sosedu, soba št. 79.

Klub elektroinženjerjev UJIA: redni članski sestanek ob 20. v lokalni udruženja.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Leustek, Resljeva cesta 1; Bohinec, Rimska cesta 25 in dr. Stanko Kmet, Dunajska cesta 41.

Trader Horn

Film, ki bi razumeli in pritegnili tudi ljudi, ki sicer ne hodijo v kino, so zelo redki. V Ljubljani smo videli doslej dva ali tri take filme, ki je šel glas o njih tudi daleč po deželi tako, da so se vozili ljudje nalašč v ta namen v mesto. Zdag smo pa dobili zopet tak film. V kinu Matici, kamor so romale predvčerajšnjim in včeraj velike množice ljubljancev, bočna, pleše, poje, rjove, tuli in živi svoje nebrzdano življenje Afrika, tista skrivnostna, strašna dežela, ki namni in premami človeka, da se napori za civiliziranege sveta v želo smrtnih nevarnosti. Čudovita je ta pesem Afrike, človek strmi ob pogledu na divje ljudi in zveri, poslušajo mogočno simfonijo vedno lepe narave v njenem nemotenem snovanju in kar verjeti ne more, da so še zdaj na svetu kraji, kamor še ni posega železna pest civilizacije.

Film »Trader Horn« je tako lep, obenem pa tako strahoten in preseljiv, da bi bila vsaka reklama odveč. Glas o njem pojde od ust do ust, kakor je šel glas o »Titanicu« in »Planinah v plamenu«.

Šport

— SK Ilirija (lahkotletska sekcija). Drevi ob 20. uri bo v kavarni »Evropce« seja natečstva. Na važen razgovor naj pridejo še sledeči atleti: Banovec, Dergane, Glavnik I. in II., Ilvar, Lejka, Marehioti, Osvald, Otahal, Rupnik, Senčar Polde in Lada, Sporn, Tinta, Zuccato Remigij in Rinaldo, Zupan in Hiti. — Tajnik.

— Spored smučarske tekme SKJ v Bohinjski Bistrici dne 13. in 14. t. m. V soboto dne 13. t. m. ob 14. uri tekma članov na daljavo 18 km, nastopno mesto v Bohinjski Bistrici pri gostini »Beč«, cilj pri Sokolskem domu. V nedeljo dne 14. t. m. ob 8. uri tekma članice na daljavo 6 in 10 km, nastopno mesto in cilj v Boh. Bistrici pred Občinskim domom, ob 9. uri tekma članov v smučskih likih (slalom) na 3 km, nastopno mesto nad vasjo Ravne, ob 14. uri tekma članov in skokih na skalalnici na Poljah.

Iz Celja

— Počitniške kolonije v Bakarcu. Ko jugosl. sester v Celju priredi tudi letos v svojem počitniškem domu v Bakarcu štiri počitniške kolonije in sicer: I. kolonija od 7. do 8. junija, II. kolonija od 28. junija do 19. julija, III. kolonija od 19. julija do 9. avgusta in IV. kolonija od 9. avgusta do 31. avgusta. Za otroke se plača tritedensko oskrbo z vožnjo vred 600 Din. Odrasli, ki se sprejemajo, kolikor dopuščajo, plačajo za popolno oskrbo in prenočišče v dvoranah dnevno po 28 Din, v sobi s 5 posteljami pa po 30 Din. Prijave sprejema ob ponedeljkih od 15. do 16. v II. nadstropju meščanske škole gđc. Kernova. Na račun se plača pri prijavi 100 Din.

— Velike prometne ovire povzroča nov sneg. V Celju in okolici ga je zapadlo nad pol metra. Vse podočelje okrog Celja na 100 km daleč je odrezano od svojega središča. Izvzemši dobnanskega, včeraj v Celje na prispel noben avtomobil celjskega mestnega avtomobilskega prometa, kakor tudi ni nobeden odšel iz Celja. Danes pa ne bo avtomobil vozil niti v Dobro

Do sedaj vse predstave razprodane!

Vsa Ljubljana občuduje grandiozno filmsko veledelo

„TRADER HORN“

Borbe z levji sloni, nosorogi in krokodili. — V ujetništvu pri kanibalah. — Bela kraljica črnece reši ekspedicio iz smrtne nevarnosti.

Zaradi ogromne dolžine filma predstave
točno ob 4., 7. in 9 1/4 zvečer!

Vstopnice rezervirajte telefonično 2124.

Predprodaja dnevno od 10. ure dopoldne naprej!

ELITNI KINO MATICA

Dnevne vesti

— Kraljev dar našim akademikom. Nj. Vel. kralj Aleksander I. je blagovolil pokloniti nabiralni akciji, ki se vrši letos namesto reprezentančnega plesa v korist Akademski bolniški blagajni, znesek Din 10.000.

— Napredovanje predsednika viš. deželne sodišča. Predsednik viš. dež. sodišča v Ljubljani g. Anton Rogina je napredoval iz 2. v 1. stopnjo II. skupine.

— Izpembe v državni in banovinski službi: Imenovani so: za banovinskega uradniškega pripravnika pri javni bolnici v Ptuj ekonomski pripravnik Ivan Ilc, za banovinskega uradniškega pripravnika o. n. referenta za ribarstvo pri kmetijskem oddelku banske uprave v Ljubljani inž. Ivan Jelenc, za banovinskega uradniškega pripravnika sekundarja pri zdravilišču na Golniku dr. Mirko Karlin, za banovinskega uradniškega pripravnika pri banovinski ženski bolnici v Novem mestu absolventka državne trgovske akademije Pija Kuder, za zdravniškega pripravnika pri javni bolnici v Ptuj dr. Ivo Martinec, za banovinskega arhivskega uradnika pri kmetijski šoli na Grnu arhivska pripravnica Rozina Mrak, za banovinskega zdravniškega združenja zdravstvene občine Ptujke gora kot uradniški pripravnik honorarni okrožni zdravnik bivšega zdravstvenega okrožja Velika dr. Milko Pač, za banovinskega viš. računskega inspektora pri banski upravi v Ljubljani računski inspektor Josip Pirc, za banovinskega arhivskega uradnika v splošni bolnici v Mariboru uradniški pripravnik Vilma Princ, za upravnika kmetijske šole v Rakitnem upravniki semenogojstva postaje v Beltincih inž. Fran Mikuš, za banovinskega pomočnika ekonomu pri ženski bolnici v Novem mestu administrativni uradniški bolnice za duševne bolezni v Stenju Francjo Zajec, za banovinskega zdravniškega pripravnika zdravstvene občine Vrhnika praktični zdravnik na Vrhniki dr. Franjo Zupan; v višjo skupino so pomaknjeni arhiv. uradnik pri banski upravi Josip Žitnik, banovinski učitelj na višarski in sadjarski šoli v Mariboru Franc Vojak in direktor vinarske in sadjarske šole v Mariboru Josip Priol; upokojeni so policijski stražniki v Mariboru Anton Krečič, Rudolf Štubelj, Matija Marjan in Jakob Sorč ter policijska stražnika v Ljubljani Anton Lasič in Joahim Sone.

— Prvi kongres pravnikov slovenskih držav. Leta 1935 se bo vršil v Bratislavi prvi kongres pravnikov slovenskih držav. Jugoslovanski pripravljalni odbor je imel sejo 31. januarja v Zagrebu. Udeležil se je tudi generalni tajnik centralnega odbora dr. Bafinka. Pripravljalni odbor je prejel že 255 predlogov glede razprav na kongresu in sicer 177 iz Češkoslovaške, 66 iz Poljske, 9 iz Jugoslavije in 7 iz Bolgarije. Jugoslovanski pripravljalni odbor priporoča čim manjše število kongresnih vprašanj in ustanovitve centralne pisarne pri generalnem tajništvu v Bratislavi, ki bi preskrbovala interesentom osnutke novih zakonov in dajala pravnikom slovenskih držav potrebne informacije. Soglasno je bil sprejet predlog generalnega tajnika pripravljalnega odbora glede izdaje slovenskega pravnika naznove slova in izdajanja časopisa »Mednarodni razgledi pravnikov slovenskih držav«, ki naj bo oficijelno glasilo kongresa. Seji je prisostvovalo 16 delegatov iz Beograda, Zagreba in Ljubljane.

— Natečaj izrednega profesorja in lektorja. Rektorat univerze v Beogradu razpisuje natečaj za izrednega profesorja ali docenta za katedro ureditve gozdov in računanje vrednosti gozdov z gozdnimi statistiko, prošnje je treba vložiti do 18. marca. Rektorat univerze v Zagrebu pa razpisuje natečaj za kontraktualnega lektorja v francoskem proseminarju. Prošnje je treba vložiti do 25. marca.

— Pravnik o polaganju praktičnega učiteljskega izpita. »Službene Novine« št. 30 z dne 9. t. m. objavljajo pravilnik o polaganju praktičnega učiteljskega izpita. — Tujski promet na Gornjem Jadranu. Predlaskim je bilo na Gornjem Jadranu 54.138 gostov, od teh 24.979 naših državljanov, 9649 Avstrijcev, 6544 Nemcev, 7472 Čehoslovakov, 1750 Madžarov, 1761 Poljakov itd. Lani je pa posetilo kopališča in letovišča gornjega Jadrana 47.609 gostov in sicer 24.178 naših državljanov, 8113 Avstrijcev, 3498 Nemcev, 7492 Čehoslovakov, 1423 Madžarov, 1020 Poljakov itd. Izgledi za letošnje leto niso posebno razveseljivi, ker pritiska gospodarska kriza še bolj, kakor je lani.

— Srednje šole v savski banovini. Savska banovina ima 35 gimnazij in realnih gimnazij. Število srednješolskega št. znaša 17.605 in sicer 11.581 dijakov in 6024 dijakin. Učiteljske ima savska banovina 10. ki jih počenja 1396 učiteljskih in 2050 učiteljskih.

— Vse one gospodinjice, ki se nimajo »Gospodinskega koledarja«, naj istega nadeže nemudoma, dokler še zaloga traja. S svojo praktičnostjo in dobriimi nasveti vas bo pričel, da je važen pripomoček vsaki gospodinjici. Naroča se pri vseh knjižarnah in upravi »Gospodinskega koledarja«. Ljubljana: Selenburzova ul. 7-II. Cena Din 20, s poštno Din 21.75.

— Upraviteljsva osnovnih ter ravnateljsva meščanskih in srednjih šol opozarjamo, da bo jutri začel oddajati šolski radio po šolski uri, kratka, 10 minut traja, po poročila važnih dogodkov, ki zanimajo mladino, kakor: izredne aktualne novice, koledar pomembnih zgodovinskih obietnic, napoved prihodnjih predavanj, tudi drugih, ne samo šolskih, če bodo prikladna mladini, enkrat mesečno književna poročila z najnovejšimi mladinski literaturo, časovno napoved t. dr.

— Pevskim društvom, pevkam in pevcem ter naši plašeni javnosti! Glasbena revija nove zborovske glasbe »Zborje«, ki jo ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik in izdaja pevsko društvo Ljubljanski Zvon v Ljubljani, stopa letos že v osmi letnik. Prvi zvezek še ni izšel zaradi tehničnih ovir. Izde pa predvidoma koncem februarja Vsebuje bo v glasbenem in književnem delu zanimiva in pestra. Vse došle danje naročnike prosimo, da naročnino za letošnje leto takoj obno ve in jo nakažejo po zadnjemu zvezku lan skega letnika priložni položnici (50 Din). Št. pošto-čkovnega urada »Zborje« št. 1234. Zanimajte se za svoj list in ga podpirajte! Uprava Zborja, pevsko društvo Ljubljanski Zvon.

— Iz Radeč. Občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda se vrši v nedeljo, dne 14. t. m. ob 15. uri v gostilniških prostorih gospe Ljudmili Hmelj v Radečah št. 100. Vsi člani vljudo vabljani. 108-n

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo, oblačno in hladno. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno, v dravski in savski banovini je snežilo, po nekaterih drugih krajih pa deževalo. Največja temperatura je znašala v Skopju 14, v Splitu 10, v Beogradu 2, v Ljubljani -4,8, v Zagrebu -5, v Mariboru -7,2. Dvi je kazal barometer v Ljubljani 762,9, temperatura je znašala -8,4.

— Krav pusti tork. V vasi Ciglenik pri Novi Gradski so imeli krav pusti tork. Stepli so se maskirani kmetje in na bojišču sta obeležala dva mrtva. Kmetje so bili maskirani in se niso med seboj poznali, tako da so udrihali tudi prijatelji po prijateljih.

— Obup stare služkinje. V Koprivnici si je hotela končati življenje 60-letna služkinja Josipina Vodušek. Napila se je octove kisline, pa so ji še pravočasno izprali želodec. V smrt je hotela zaradi bede.

— Napil se je in zmrznil. V ponedeljek so našli v petrovražinskem gozdu pri Novem Sadu mrtvega bogatega posestnika Gjuro Congradija. Ker je imel več telesnih poškodb in prazne žepa, so oblasti prvotno mislile, da je postal žrtev roparskega umora. Sodna komisija je pa ugotovila, da je Congrad pijan kolovratil domov, spotoma je pa padel, se močno pobil in zmrznil.

— Chlorodont usna voda je močne koncentracije in divno osvežujočega okusa po melisi, steklenica Din 16.—, kakor tudi slovita Chlorodont zobna pasta. Poskus Vas bo prepričal.

Iz Ljubljane

—lj Javna zahvala. Odbor za svetosavsko proslavo srbske pravoslavne cerkvene občine v Ljubljani smatra za svojo dolžnost, da se tem potom najlepše zahvali vsem, ki so pripomogli, da je ta naša tradicionalna proslava tako lepo uspela. Za obilno udeležbo na večerni Besedi se posebno zahvaljujemo cenjenemu ljubljanskemu občinstvu, ki je s tem še enkrat dokazalo svoja globoka nacionalna čustva in bratsko ljubezen, ter pripomoglo, da se je naš fond sv. Save, ki služi za podpiranje bolnih sirot in revnih dijakov, pomnožil za prav lepo vsoto. V imenu tega karitativnega fonda se prav tako zahvaljujemo vsem darovalcem prostovoljnih prispevkov, ki so nam prišli in še vedno prihajajo iz naše Ljubljane in iz drugih krajev države. Vsem še enkrat prav srčna hvala.

—lj Nabiralne pole za gradnjo pravoslavne cerkve v Ljubljani. Upravni odbor srbske pravoslavne cerkvene občine v Ljubljani prosi vse imajočije pol za nabiranje prispevkov za gradbo pravoslavne cerkve sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, da jih dostavijo upravnemu odboru z obračunom do konca tek. meseca.

—lj Stanikovci pojedini z nekdanjim sijajem je bilo snodi malo, ker se pač povsod pozna kriza, vendar je pa naš bajno optimistični mojster živili riskiral in priredil v svoji restavraciji »Zvezda« pravo razstavo najizbranejših kulinarčnih umetnin, ki so jo naše gospodinjice že v mraku kar v trumih prihajale občudovat, a zvečer so razstavo ugostili najuglednejši ljubljanski sladokusci, ki so se jim pridružili po napornem zborovanju tudi banovinski svetniki z vseh vetrov banovine. Ko liko je bilo samo županov med njimi, ki so g. Krapeža obsuli s pohvalami, sami so se pa tolažili, da jim še za danes ostane vsaj tisti orjaški 16 kg težki sulec, ki ga bodo kuharski in kletarski mojstri »Zvezde« opremili z najdostojnejšim spremstvom.

—lj 8 tramvajev na dolenski progi je te dni velik križ ter ljudje niso z njim prav nič zadovoljni. Večja je seveda kriv sneg, ljudje bi se pa vseeno radi vozili, zdaj še posebno, ko je dolenska stran mesta skoraj odrezana od sveta. Na dolenski progi je

zdaj en voz manj v prometu, ker se nimajo rezervni voz, da bi lahko z njimi nadomestili pokvarjene, zato so vozovi dolenske proge kot rezerva za ostale proge, kar seveda ne pospešuje prometa. Zveza z ostalimi programi je slaba in ljudje tožijo, da dolenski tramvaj odreče vedno, ko bi ga najbolj potrebovali.

—lj Kanaliacijska dela na Cankarjevem nabrežju in druga nabrežna dela na Gallusovem nabrežju so se v torek popolnoma ustavila zaradi snega. Cankarjevo nabrežje je skoraj neprehodno, ker je material nakopičen tu in tam po vsej širini do hiš, kar se čuti poleg celih gor snega tem bolj.

—lj Drugi simfonični koncert opernega orkestra v letošnji sezoni ima v resnici izvrsten spored. Predvsem opozarjamo na dvoje izvršnih del za veliki orkester na Bravničarjevo Svirko in njegovo slovensko plesno burlesko. Bravničarjeva Svirka za veliki orkester sestoji iz treh delov: prvi odstavek nosi naslov »Veriga in kanon«, drugi odstavek je »Medigra«, tretji »Nemurika« (Perpetuum mobile). Slovenska plesna burleska pa je zgrajena na motivih znane narodne pesmi »Potkan ples«. Poleg Bravničarjevo Svirko in Mozartovo Ouvertura Figarova svatba in Musorgskega Slike z razstave v znameniti instrumentalni Françoza Ravella. Spored je našudral ravnatelj Polič, ki nam je porok, da bo ves simfonični koncert na visoki umetniški stopnji. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. Cene običajne koncertne.

Glasoviti naučni grafolog Karmah

je dopotoval v Ljubljano in daje vsakemu točno pismeno analizo za vse življenje. Običajno sprejema vsak dan od 8. do 12 in od 2. do 7. ure v hotelu Soča, soba št. 4, I. nad. Na torišču grafologije je dosegel prav posebne uspehe.

—lj Cankarjeve »Hlapec« bodo igrali člani srednješolske organizacije »Zarc« na državni klasični gimnaziji v Ljubljani v režiji g. Skrbniška v petek 12. t. m. ob 8. zvečer v dramskem gledališču. Dijaki klasične gimnazije združeni v srednješolski organizaciji »Zarc« hočejo vzbuditi v dijaštvu zanimanje za umetnost in znanost — in ne samo za sport — ter to svojo nalogo že več let pridno rešujejo. Osmovali so si tiskano leploslovno mesečnik »Zarc«, ki že tretje leto izhaja, poleg tega pa prirejajo vsako leto v narodnem gledališču večji dramski nastop. Dočim so prejšnja leta vprižarjali klasične in antične drame, vprižore letos dramo Ivana Cankarja, ki nam postaja vedno bližji in nam bo morda šele čez več let postala njegova globoka umetniška duša popolnoma razumljiva. Priprani smo, da bo občinstvo posredilo to prireditve v velikem številu, da podpre naše dijakove v njih stremelju, obenem pa da se oddolži spominu na velikega našega pisatelja.

—lj Društvo »Soča« v Ljubljani naznaja, da predava v soboto 13. t. m. ob navadni uri v salonu pri »Levici gorški rojak«, univ. asistent g. dr. Oskar Reja o svojih doživljajih pri vzponu na najvišjo goro v Evropi, na 4810 m višoki Mont Blanc. Predavanje spremlja ekološke slike. Na to lepo, zanimivo in ne vsakdanje predavanje vabimo ne samo člane in prijatelje društva, ampak tudi vse naše gore ljubeče planince. Vstop vsem svoboden! — Predavateljski odsek »Soča«. 107-n

—lj V počaščenje spomina g. šolskega svetnika Avguština Westra, darujeta za dijaško kuhinjo »Domovina« Franja in Jože Korent, Din 100.

—lj Ponovitev filma v življenju kralja in kraljevske družine. Z ozirom na to, da je bila včerajšnja predstava filma »Živeo kralj«, kateri so prisostvovali tudi odlični predstavniki javnega življenja, popolnoma razprodana, se bo film predvajal še enkrat, in sicer danes ob 7. uri zvečer. — Vstopnice v predprodaji v kinu Ljubljanski dvor.

—lj Odbor za postavitve spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani je opustil svoj lokal na Kongresnem trgu št. 1 (Kazino). Odboru namenjeni dopisi naj se odslej naslavljajo na njegovega predsednika inž. Ladislava Bevca. Emonska cesta št. 2.

—lj Učiteljski pevski zbor JUU v Ljubljani. Pevski tečaj se vrši v soboto 13. in nedeljo 14. t. m. v prostorih Glasbene Matice. Pričetek 13. ob 9. uri. Tovariši in tovarišice, udeležite se vaj točno vsi, ker je 7. mara koncert. — Odbor.

—lj Samaritanjski tečaj krajevnega odbora Radečke križa v Ljubljani se začne danes, četrtek, 11. t. m. ob pol 7. uri v Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti, dvorana v pritičju čez dvorišče.

—lj Evangeljska cerkevna občina. Kor se je moral škof dr. Filip Popp podvreti takojšnji operaciji, se napovedana služba božja dne 14. t. m. ne bo vršila. 109-n

Za akademsko bolniško blagajno

Ljubljana, 10. februarja.

Zveza slušateljev Aleksandrove univerze prireja vsako leto svoj reprezentančni ples v korist Akademski bolniški blagajni in knjižničnem strokovnih društev. Zaradi gospodarske krize pa je letos v soglasju z iniciativno vse naše javnosti reprezentančni ples odpovedala, zavežajoč se pač da bo morala dohodek, ki je na ta način odpadel, nadomestiti, ker sicer bi propadla akademsko bolniška blagajna, sad dolgoletnega napora vsega ljubljanskega dijaštva.

V tej stiski je Zveza slušateljev Aleksandrove univerze započela nabiralno akcijo v nadi, da bodo pri tem sodelovali vsi, ki so do sedaj podpirali akademsko mladino. Obračamo se do vse naše javnosti upoštevaje njeno dosedanja naklonjenost do akademске mladine, naj tudi letos podpre našo akcijo. Prispevki naj se pošiljajo na naslov čekovnega računa pri Poštni banilnici št. 14.740 (Svet slušateljev ljubljanske univerze, reprezentančni ples Ljubljana). — Za odbor nabiralne akcije: Roth Matija, predsednik; Kos Albert, tajnik.

Ko je Ljubljana zasnežena

Na eni strani je sneg nekoliko omilil revščino, na drugi jo je pa še povečal

Ljubljana, 11. februarja.

Nebeški minarji so obrnili narobe vse vreče. Ljubljana je dobila levji delež. Kolona za kolono s snegom obloženih voz se pomika k Ljubljani. Hiše so čedalje manjše, ceste se dvigajo in zravnavajo s hišami, tako rekoč po svetem pismu, hribovi se ponižujejo, doline povišujejo, kmalu bo ves svet popravljen ter zravnan.

Reševalna akcija je široko razpredena, vsi so na nogah, ki lahko primejo za lopato. To pa seveda ne pomeni mnogo, samo toliko, da se po glavnih ulicah in trgih nekoliko bolj kupči sneg ter je vsa Ljubljana razkopana kot bojno polje. Boriti se pa morajo tisti, ki krenejo iz hiš kamorkoli, magari na tramvaj. Vse mesto je tako nenavadno, da bi ga morali opisati posebej od ulice do ulice. Pa kaj bi ne bilo, saj je ta sneg eden največjih zadnjih let, nekateri stari ljudje pa celo pravijo, kakor ob vsaki takšni priliki, da kaj takšnega še ne pomnijo. Gotovo kaj takšnega ne pomnijo tudi na magistratu, kar bodo morali brez ovinkov priznati. S tem se seveda nečemo spotakniti zoper čast mestne občine, temveč narobe. Priznati le hočemo, da je naš magistrat izredno nesebičen činitelj. Kajti po vsem mestu škripljejo lopate kot klešče pri zobozdravnikih, vsem so priskočili na pomoč po vseh svojih močeh, zelo naglo so organizirali to reševalno akcijo, kar dokazuje že to, da doslej baje ni še nihče ostal v snegu, seveda po naših najboljših informacijah in dobrohotnem mnenju. Pri vsem tem naglašamo, da je namreč reševalna akcija zaposlena v mestu tako, da ni niti misliti na monumentalno stopnišče naše znamenite mestne hiše.

Sneg kidajo na vse pretege zlasti na Poljanski, Dunajski in menda še na kašni cesti. Cest je namreč mnogo, snega pa še več. Kidajo ga predvsem ob tramvajskih progah, kajti tramvaj je te dni največja škinitelj v našem prometu. Oblegajo ga vsi, ki se prirejo do njega, mnogi pa čakajo na postajališčih, da jih med tem časom zamete sneg do kolen. Gledajo naprej in nazaj, od katere strani jo bo primahal, kajti v takšnem vremenu je vseeno, kam se pelješ, glavno je, da si pod streho in na gorkem. Tisti, ki se vozijo, pravijo, da je v tramvaju morska klima. Menda je res, če je v takšni gneči lahko sploh še kaj zraka. Ubogemu tramvaju takorekto pokakajo rebra, zato mu gre že zaradi tega posebno priznanje, ker se tako nesebično udejstvuje za blago bele Ljubljane.

Priznati je treba, da se promet kljub vsemu še dovolj normalno razvija, ali vsaj lahko upamo, da se še do nekaj časa. Niti v osebnem prometu ni posebnega zastoj, čeprav morajo ljudje hoditi v gosjem redu, širokih pa itak ni na ceste ter je pozdravljati to solidarnost z ostalimi trpinji. Vsega pa tudi ne moremo pozdravljati in deliti priznanja na desno in levo, čeprav smo tako mlaga srca ter gledamo na vse s popolnim razumevanjem. Toda časi so prenesni, da bi lahko pošiljali apele vsem tistim, ki se jih tiče ali, ki bi se jih vsaj moralo, zato jim lahko le namignemo.

Torej, kar se tiče osebnega prometa, lahko rečemo, da je še po mestu nekaj vsaj markiranih trotoarjev, na katerih se producirajo hišni posestniki sami ali pa njihovi zastopniki ves dan seveda z več ali manj dvomljivim uspehom. Hišni posestniki so pač takorekto največji reveži — kar vprašajte jih, če ne verjamete — saj pada vse na njihove glave, zdaj pa še cele gore snega. Mestna občina se lahko izgovarja na budžetne nemogućnosti, toda kako se naj izgovarja hišni posestniki, ki jim itak nihče nič ne verjame in sploh nihče ne sklepa o njihovih proračunih, povrh tega pa so morali reveži, znižati še namernine. Kolikor je še trotoarjev, so od ure do ure ožji in globlji, nekakšni strelski jarki, v katerih se premikajo strelci, oboroženi z dežniki, ki pa z njimi tudi dovolj krešejo drug po drugem.

Po cestah, kot rečeno, se uveljavlja predvsem le tramvaj, druga vozila so že skoraj vsa odpovedala, avtomatski so zameteni na deviško nedotaknjeni Aleksandrovi cesti, drugih vozil pa skoraj nikjer ne vidiš, razen voz, ki odvažajo z njimi sneg. Seveda teh voz ni dovolj, da bi mogli odvažati sneg sproti vsaj z glavnih cest, čeprav so mobilizirani skoraj vsi mestni in okoliški prevozniki, ki se jim je na samo pepelnico tako nasmejela sreča. Sicer tudi po cestah zvončično kraguljički, kar pa ne pomeni mnogo v našem vlemestnem prometu. Skratka, o vozovnem prometu ni niti vredno razpravljati. Menda bomo pa lahko kmalu govorili o smučarskem prometu po naših ulicah ali o zračnem, nekaj bo gotovo treba ukreniti, vsega ne bo zmogel naš preljudni tramvaj. Nekateri so se že začeli udejstvovati s smučmi, nosijo jih še sicer le na ramah, toda zdaj se lahko še smučamo brez smuč, padeš in se podršaš, kakor pač nanese, magari po nosu. Hvaležni moramo biti seveda tistim, ki so nam pustili še toliko snega na cestah in trotoarjih, da se preve občutno ne obtočimo. Rešilni avto zdaj itak ne more iz Mestnega doma, vsaj daleč ne, da bi lahko pobiral žrtve zasneženih cest.

Na živliskem trgu so imitirane šmarne gore iz nakupičnega snega, sicer je pa dovolj prostora za redke prodajalke. Čeprav je dovoz živl nereden, vendar še te prodajalke težko prodajo blago. Meščani so nastopili včeraj očitno strog post. Gospodinjice se pa baje tudi boje snega tako, da se ne upajo pokazati na cesto. Kmetice ponujajo krompir hočeš nočeš po hišah, ljudje pa že več ne upajo niti odpirati vrat ker se boje berače Kmetice n. pr. ponuja po stanovanjih jajca, stano-

valci pa kriče za zaklenjenimi vrati, ko zvonjenje noče prenehati:

— Delat pojdit! Zdjaj je vendar dovolj snega, kdor hoče delati, mu zdaj ni treba več beračiti!

— Gospa, par jajčk samo 7 kron! Vzemite jih no!

Tedaj pa ni več nikogar pri vratih. Ko si olajša srce vsa zapahne vrata še bolj in zamaši vse špranje. Strašno je res, ko človek že tako težko živi, pa ga še pri tem nadlegujejo ter mu ne privoščejo miru.

In res nimajo meščani miru niti zdaj, ki so se ga tako razveselili, čim je zapadel sneg. Zvonci še vedno pojo, na vrata trkajo zastopniki vseh mogočih in nemogočih bratovščin, vagabundi, reveži in sodobni junaki, ki žive na račun revščine, skratka, ljudi vseh branž se potika od hiše do hiše kar v procesijah. Sneg je res nekoliko omilil revščino na eni strani, na drugi jo je pa tudi povečal. Ni kuriva, ljudje so slabo oblečeni in mnogo jih je bosih, da ne morejo niti na cesto kidat snega.

Toda s takšnimi problemi se zdaj ne moremo ukvarjati, ker je sneg najaktualnejši.

Kidanje snega

Urad cestnega nadzorstva mestne občine je včeraj mobiliziral 200 svojih stalnih delavcev in jih poslal na ulice, poleg tega je zaposlil 50 Dukičevih delavcev, sprejetih je bilo pa na delo tudi 150 brezposelnih. Dvi je stalo pred uradom okrog 100 novih brezposelnih, ki pa niso bili sprejeti, ker ima občina za kidanje snega že dovolj delavcev. Mestni in pomožni delavci so že včeraj začeli s čiščenjem glavnih ulic v mestu, kidali so sneg ves dan in je danes središče mesta v glavnem že očiščeno. Sneg odvažajo 100 mestnih in privatnih voz. V akcijo so stopili včeraj tudi mestni plugi. Že zgodaj jutraj so bile zorane vse ceste in ulice v mestu, popoldne pa periferija; davi so orali plugi na Barju po Izanski cesti, Črni vasi, Perucijevem stradonu, Illovi in Hauptmanci, kar vse spada v kompetenco mestne občine.

Cestno nadzorstvo bo zaposlovalo pomožne in brezposelne delavce do sobote. Vsak dobi na uro 4 Din, za delo od 5-7 jutraj pa 6 Din na uro.

Železniški promet normalen

Železniški promet je z malimi izjemami normalen. Vsi vlaki z Gorenjskega, Dolenskega in Notranjskega prihajajo redno v Ljubljano, nekateri imajo samo nekaj minut zamude. Pač pa imajo večje zamude mednarodni vlaki. Tako je prišel današnji SOE iz Beograda, ki bi moral priti ob 8.12, s precejšnjo zamudo šele ob 11.06. Včerajšnji brzovlak iz Trsta je imel 140 minut zamude.

SPD

— Poziv za pošiljatev vremenskih poročil. SPD namerava objavljati vsak petek zvečer, odnosno vsako soboto jutraj poročila o vremenskih in snežnih prilikah iz onih krajev ljubljanske okolice, kjer je ugoden sneg za smučanje, odkoder pa le poredkoma in nerodno prihajajo poročila. Društvo namerava s takimi obvestili izpolniti poročila drugih korporacij, ki redno objavljajo obvestila iz glavnih amušarskih centrov dravske banovine in hkrati omogočiti tudi manj premožnim članom, da lahko usmerijo svoje nedeljske amušarske izlete v bližino Ljubljane, kjer morejo z majhnimi stroški gojiti zimski sport. Mišljenja so pri tem predvsem sledeči kraji: Rakitna (za okolico Sv. Vid itd.), Višnja gora (za Sv. Duh in Gradišče), Borovnica (za Pokojišče, Vinji vrh, Kožlejek in Rakitno), Ig (za Golo in Kurešček), Grosuplje (za Kucelj in okolico), Skofja Loka (za Krancl, Sv. Andrej, Sv. Ožbolt itd.), Medvede (za Topol (Sv. Katarina), Brezovica (Sv. Jakob in Polhogorščak dolomite splot), Cerknica (za Slivnico in Bloke), Logatec (Serkica in okolica, Rovta, Ziri, Sv. Trije kralji), Kresnice in Litija (za Janče), Sestro (za Lipoglav in okolico), Skofljica (za Orle), Preserje (za Planinico pod Krinom), Turjak (za Vrh pri Sv. Petru). Prosimo, da nam naši člani v imenovanih krajih, dalje tujkoprometni interese (hotelirji, gostilničarji) ali pa domači sportniki javijo ali in pod kakšnimi pogoji bi nam bili pripravljeni pošiljati kratka, toda strogo resnična poročila, bodisi pismeno, ali kar je najbolje telefonično, odnosno telegrafično vsak petek popoldne. Efektivne stroške je društvo pripravljeno poročevalcem povrniti. Prva poročila prosimo, da se nam pošljejo obenem z naslovi poročevalcev najkasneje do petka popoldne do 16. ure. Poročila naj ne bodo v nobenem primeru starejša od 24 ur.

— Odprte planinske koč. SPD sporoča občinstvu, da so odprte in oskrbovane sledeče koč in domovi: V Triglavskem pogorju: Stara Aljaževa koč (neoskrbovana), Erjavčeva koč na Vršcu (odprta in oskrbovana ob nedeljah in praznikih ter dnevi pred nedeljami in prazniki). V Karavankah: Valvarzova koč pod Stolum, Planinski Dom na Kočah (stalno odprta in oskrbovana). V Kamniških planinah: Dom v Kamniški Bistrici, Koča na Veliki Planini in Dom na Kravcu. Nadalje sporočamo, da so odprte in oskrbovane vse leto: Novozgrajena postojanka na Sv. Gori, Koča na Sv. Planini, novozgrajeni Dom na Mrzlici, vse koč na Pohorju, Celjska koč na Celjem ter Piskernikova in Tillerjeva koč v Logarski dolini.

V šoli.

— No, otroci, imenujte mi nekatere kovine, ki ne zarjave. Na primer — no? Zlato, — dobro, dalje srebro, tudi dobro, in — no ti tam zadaj, Jurček? — Stara ljubezen, gospod učitelj, se odreže Jurček.

Albert Sorel:

22

Čudodelni zdravnik

Roman

Genovefo je zabavalo njihovo čofanje. Chebsky je zasljal, kako je nekdo odprl okno; to je bilo na drugem koncu poslopja. Pojavila se je Emma, naglo se je ozrla na vse strani, obesila kletko na žebelj, zabiti v steno, potem se je pa naslonila s komolci na kamnito ograjo in obstala nepremično, blodeč z očmi po praznini. Kar se je začelo lajanje; divje race so v strahu izginile pod vodo. Pridrvel je krasen jerebičar in se pogledal za njimi.

Lov je nastal v gosti megli, ki se je počasi dvigala.

Genovefa je z zanimanjem opazovala lov. Ko se je pes zopet prikazal, je odsevala z njenega obraza otroška radost. Zrla je nanj in mu kimala, kakor da bi jo mogel razumeti.

Skozi gozd se je začelo žvižganje; jerebičar je tekkel nazaj in izginil v goščo. Genovefin obraz je pričal o globokem razočaranju.

Kar se je Emmino okno sunkoma odprlo.

Chebsky se je obrnil h gozdu; nekdo je hitro bežal. Na tej strani je ves ropot naenkrat utihnil. Grad se je prebudil. Chebsky je zapustil svoje skrivališče in se vrnil v hišo.

V veži je srečal strežnico. Hotela se mu je menda izogniti, on jo je pa poklical: — Dovolite, prosim, samo besedo.

Strežnica je obstala in nevoljno čakala na vprašanje.

— Ali stoji bolna čisto pri oknu? — To jasno, odločno odgovorjeno vprašanje je strežnico zelo osupnilo. Toda Chebsky je znal vpraševati tako, da je človeku imponiral: prostodušni ljudje so čutili njegovo avtoriteto in so se ji uklonili. Strežnica je odgovorila:

— Zdravniki so nam prepovedali puščati jo k oknu. To jo utrjuje in izčrpa; mahala je z roko mimoidočim, gospod baron se je pa razjezil in nam naročil, naj ne puščamo k oknu.

— Ste opazili, da ima rada živali, recimo pse?

— Ne, nasprotno, celo bala se jih je; čim je zasljal lajanje, se je skrila.

— Kaj pa to okno ima rada?

— K temu oknu skoči takoj, če ji le pokažem hrbet in če bi ga gospod doktor ne bil včeraj zaprl, bi bila stala pri njem že na vse zgodaj zjutraj ne glede na nevarnost, da bi se lahko prehladila.

— Torej zjutraj hodi k oknu najraje?

— Pri oknu jo najdem vedno, kadar se vračam z juho... in nerada jo motim.

— Hvala, — je dejal Chebsky.

— Potrebujete gospod doktor še kaj?

— Ne, odpočijte si. To vam bo koristilo.

Vrnil se je h Gauberge in jo vprašal, kaj je opazila.

— Gospa je gledala skozi okno zelo dolgo, — je odgovorila starka. — Vide-la sem, kako je dajala znamenje. Potem je pa postala otožna. Vrnila se je v sobo, hodila je sem in tja — nekaj je iskala — potem je pa plakala.

— Lačna je — je menil Chebsky.

Nekdo je potrkal na vrata, ki so se takoj odprla. Bila je gospodična. Videč zdravnika se je ustrašila in hotela se vrniti. On jo je pa zadržal, rekoč:

— Kar vstopite, gospodična. Brez skrbi. Noč je minila dobro. Vaša mati je spala. To je velik uspeh...

— O, gospod! — je vzklila in solze radosti so ji zalile oči. — O, ko bi jo izlečili!

Chebsky je nadaljeval:

— Spala je pet ur, toda brez opija; zdaj je lačna in če ji skuha vaša dobra Gauberge, ki je imenitna strežnica, dobro juho, jo bo morda jedla...

— Pojdi in požuri se, Gauberge, — je dejala Emma; — jaz ti bom pa pomagala. Hitim povedat papanu, da mama spi.

— Izvolite počakati še trenutek, prosim, — je dejal Chebsky. — Emma je ubogala. Chebsky je nadaljeval:

— Bil sem pravkar v samostanski kapelici in opazoval sem vašo mamo. Imel sem tudi srečo videti tudi vas pri oknu.

Emma je zardela in takoj zopet pobledela. Po vsem telesu jo je spreletel mrz in Chebsky je delal, kakor da njene zadrege ni opazil.

— Vaša mama se je celo zanimala za jerebičarja, ki je lovil divje race, — je nadaljeval; — ste ga videli? Čigav je ta pes?

— Ne vem, — je zajecjala Emma.

— Škoda... V položaju, v kakršnem je gospa baronica, bi bilo najboljšje sredstvo razvedriti jo kakorkoli. Ta pes jo zanima, dobro bi bilo, če bi ga imela pri sebi.

— Treba bo vprašati druge, kaj mislijo, — je odgovorila Emma in takoj pripomnila:

— K maši zvoni; teta me čaka. In hitro je odšla.

XII.

Gauberge je kmalu prinesla juho.

— Pojdite v sobo, — ji je dejal Chebsky; — ne ozirajte se na gospo, postavite juho na stol pri oknu in odidite. Starka je ubogala, Chebsky je pa stopil na svoje opazovališče.

Genovefa se je starke ustrašila. Ko je pa strah prešel, se je začela izprehajati po sobi in prišla je k oknu. Drhtela je po vsem telesu, vsakega najmanjšega ropota se je ustrašila in plaho se je ozirala, kakor da hodi kdo za njo. Kar je zagledala juho: prvi hip je oklevala, potem je pa vzela žlico in nelsa juho k ustom. Toda takoj se je ustrašila in zadržala po vsem telesu.

Ker je pa ostalo vse mirno, se je kmalu pomirila: zajela je drugič, tretjič in tako je pojedla vso juho.

Po juhi se je počutila tako dobro, da je kmalu zaspala.

Chebsky se je obrnil k starki; njen obraz je bil miren, v glasu je pa zvenelo notranje razburjenje, ki ga je težko premagovala.

— Prvi korak smo storili, Gauberge, in sicer uspešno, — ji je dejal Chebsky.

Starka se je prekrizala, rekoč:

— Ali boste izlečili gospo?

— Poskusiti hočem; ne vem še, če jo bo mogoče izlečiti, pač ji pa lahko strežemo. To bo trajalo dolgo in čaka nas težko delo: če boide vse po sreči, bo gospa zdrava. Zanašam se na vas, Gauberge: trdno sem prepričan, da boste storili vse, kar vam bo naročeno.

— Toda gospod, kaj nas hočete zapustiti?

— Da, še danes, čez dve uri.

— Potem bi bilo pa bolje, da niste prišli, — je dejala starka z otožnim glasom.

— Zakaj pa?

— Zakaj?... Saj jih ne poznate...

Jaz ne morem ničesar storiti, jaz... Saj mi ne zaupajo, sovražijo me; odstranijo me. Čim bo mogoče. Vem dobro, da jo bodo po vašem odhodu zopet sami stražili. Z nama drži samo gospod baron, toda njega imajo v rokah. Razjezi se, potem pa stori vse, kar hočejo. — In ta uboga gospodična Emma, ki se je tako zanašala na vas.

Chebsky jo je prekinil, rekoč:

— Govoriva manj in jasneje, Gauberge. Rodbinske zadeve se me prav nič ne tičejo. Odgovorite mi jasno in kratko; to, kar vas hočem vprašati, se tiče samo vaše gospe in načina lečenja njene bolezni. Ali poznate tistega razvajenega jerebičarja, ki je danes preganjal divje race pri ribniku?

Starka se je vprašujoče ozrla nanj; njegov pogled je bil miren in jaseen. Gauberge je bila pravo nasprotje redovnice.

Chebsky jo je navdal z zaupanjem, ne da bi vedel, kako in zakaj. Zdelo se je, da jo je začaral; starka je videla v njem nadnaravno bitje; naši stari kmečki ljudje so pač taki: pri njih je zaupanje enako polno in slepo, kakor nezaupanje, ki tvori podlago njihovega značaja. Odgovorila je torej brez oklevanja:

— To je pes gospoda Andrea.

— Kdo pa je ta gospod Andre?

Edgar Wallace umrl

Napisal je 140 romanov, nad 400 novel in okrog 20 gledaliških iger

V Hollywoodu je umrl včeraj zjutraj v starosti 56 let znameniti angleški pisatelj Edgar Wallace, znan tudi pri nas po svojih zanimivih, napetih in izredno živahno pisanih kriminalističnih romanih.

Slavni pisatelj je bil rojen l. 1875 blizu Greenwicha kot nezakonski sin, ki ga je pa nekaj dni po rojstvu adoptiral neki delavec. V ljudsko šolo je hodil v Londonu in ko je nehal gladiti šolske klopi, je postal z 11 leti raznašalec listov ter je zaslužil 3 šilinge na teden. Dve leti pozneje je postal pomočnik ku-

harja na ribiški ladji, kjer je pa dobival več batin kakor hrane. Pobegnil je z ladje, začel prodajati mleko, potem je postal zidarski pomočnik, končno je pa oblekel vojaško suknjo in služil šest let pri Royal West Kent polku. Ko je odločil vojaško suknjo, je postal novinar in odlikoval se je kot Reuterjev vojni poročevalec med bursko vojno l. 1899 do 1900. Tudi po vojni je ostal v Južni Afriki kot dopisnik »Daily Maila« in slednjič je ustanovil svoj list »Rond Daily Mail« v Johannesburgu. V literarne kroge ga je uvedla dama iz visoke londonske družbe miss Caldecot, ki mu je pomagala, da je objavil svoje prve novele. V tem času se je seznanil z Rudyardom Kiplingom in Markom Twainom.

Wallace je zdaj najpopularnejši kriminalistični pisatelj v Angliji, kjer ga

po popularnosti in višini naklade svojih del prekaša samo Bernard Shaw. Svoj prvi veliki uspeh je dosegel z romanom »Zvonar«. To mu je dalo pobudo, da je sklenil postati sam svoj založnik in impresario. Uspeh je bil presenetljiv. S svojimi gledališkimi podjetji je zaslužil l. 1928 na teden 3-4000 funtov, ker so tri londonska gledališča in tri potujoče igralske družbe vsak dan uprizorjale njegova dela. Poleg tega je pa imel še masne dohodke od svojih romanov in novel. Napisal je 140 romanov, več sto povesti in okrog 10 gledaliških iger. Sam je rad pravil, da mu zadostuje za novelo čas med zajtrkom in južino ali pa čas po obedu, predno zaspi.

Izmed Wallacevih del so najbolj znana »Razbojnik«, dramska drama »Čarovnik«, »Trije pravičniki«, »Rdeči krog«, »Vrata s sedmerimi ključavnicami«, »Doživljaji okrajnega glavarja Sandersa«, »Poročnik Bones«, »Dolina duhov«, »Izgubljeni milijoni«, »Vrata izdajalcev« (izhajal v prevodu v »Slovenskem Narodu«) itd. V pisanju romanov bi lahko primerjali Wallacea s Fordom in izdelovanju avtomobilov. Zadnja leta so prodali nad 5 milijonov izvodov njegovih del. Tempo njegovega ustvarjanja je bil od leta do leta hitrejši tako, da je napisal l. 1925 dvakrat toliko romanov, kakor prejšnje leto, leta 1927 je pa napisal 26 romanov in 6 gledaliških iger.

Wallace je bil tudi gledališki kritik, pisal je za »Morningpost«; obenem je bil pa strokovnjak za konjske dirke in na svoje članke o njih je bil bolj ponosen, kakor na svoja literarna dela. Romane je baje diktiral kar po diktafonu, vse drugo je pa opravila njegova žena s celim štabom tajnic, ne da bi moža nadlegovala s čitanjem diktatov. Nekoč so ga vprašali, za kateri roman je rabil najmanj časa. Nekega četrtka me je naprosilo založništvo, je odgovoril, naj mu pošljem roman, ki bo obsegal 70.000 besed, najpozneje do prihodnjega ponedeljka. Narekoval sem dnevno 18 ur stenotipistki, moja žena je pa opravila vse drugo in v ponedeljek zjutraj je bila »Čudaska grofica« gotova. Največ časa je rabil za roman »Grunner«, ki ga je pisal več tednov, toda vmes je pisal tudi za gledališče.

Čudaštvo milijonarjev

Neki ameriški milijonar je ponudil nedavno ogromno bogastvo zakoncem, ki bi se podvrgla eksperimentu v svrhu ugotovitve popolnega zdravja in čim daljšega življenja. Javila sta se mlada ruska zakonca. Držati morata strogo dieto, jesti smeta samo sadje in sočivje, po cele dneve in noči preplavata in prespita. Vse to delata na zahtevo čudakega milijonarja, ki ne ve, kam bi s svojimi milijoni, pa si je izmislil ta način, da se kratkoročno.

Večkrat se pripeti, da postanejo oporoke, ki so bile napisane v korist ljudstva, prej ali slej brezpomembne. Tako je bilo tudi z oporočo Bryana Mul-lanphyja, ki je bil podedoval po svojem očetu 200.000 funtov sterlingov.

V oporoči je zapustil vse svoje premoženje mestu St. Louis pod pogojem, da se porabi tretjina tega denarja za podpore siromašnim emigrantom, ki se ustavljajo v mestu na poti proti zapadu. St. Louis je bil takrat še važna postojanka, nekakšna vrata k zapadni meji Amerike. Dolge procesije izseljencev so romale iz mesta skozi prrije, kjer so jih večkrat napadli bojevití Indijanci. Često so se vračali emigranti oropani in sestradani. Mul-lanphy je bil sam potomec emigrantske rodbine in skrbel je za uboge izseljence. Nekaj let po njegovi smrti je prinesel njegovo bogastvo mnogim izseljencem srečo.

Pozneje so pa pravzele vlogo St.

Louisa druga mesta, posebno Kansas City. Emigrantom namenjeni kapital se je od leta do leta množil. Le redko se priklasi zdaj kak emigrant in dobi podporo. St. Louis ima zdaj v blaginji nad en milijon funtov sterlingov, ki jih pa ne more porabiti, ker je namenjen denar samo podpiranju siromašnih izseljencev. Milijoni leže torej mrtvi in ne prinašajo nikomur koristi.

Število rojstev pada

Nemški statistik je sestavil pregled števila v enem letu sklenjenih zakonskih zvez in rojstev otrok v vseh evropskih državah. Če bi ostali vsi novorojenčki živi, če bi se vsi poročili in imeli otroke, bi zadostovala povprečno dva otoka na en zakon, da bi ostalo število prebivalstva v celoti neizpremenjeno.

Po podatkih nemškega statistika so odpadli še l. 1900 v Nemčiji na en zakon najmanj 4 otroci ali 44 na 10 zakonov. Med velikimi državami je dosegla rekord Rusija, kjer je odpadlo na 10 zakonov celo 54 otrok. Leta 1929 je odpadlo v Nemčiji na 10 zakonov samo še 19 otrok, v Rusiji pa 31. Razmeroma neznatno je nazadovalo število porodov v Franciji, kjer je padlo od 29 na 22. To bi pomenilo nazadovanje, če bi se obenem ne podaljševala doba človeškega življenja in če bi ne bilo priseljavanja.

Razmeroma najboljšo se v tem pogledu razmere v Italiji, kjer je odpadlo l. 1900 na 10 zakonov 45 otrok, l. 1929

pa 32. Na Češkoslovaškem je odpadlo l. 1929 na 10 zakonov samo 23 otrok, v Avstriji pa leta 1900 na 10 zakonov 45. Nemčija ima torej manj novorojenčkov kakor Francija, tolaži se pa s tem, da je znašalo l. 1929 število smrtnih primerov na 1000 prebivalcev v Franciji 18, v Nemčiji pa samo 12.

„Uboge“ filmske igralke

Filmske zvezde imajo sicer sicer masne plače, pa tudi njihovi izdatki niso baš skromni. Teže jih zelo občutna davčna bremena v obliki visokega dohodninskega davka, prispevkov za zavarovanje in raznih drugih dajatev, poleg tega pa morajo še reprezentirati. Državi ni treba vedno reprezentirati, filmska zvezda pa mora. Za reklamo mora prirejati družabne večere, pojedine in čajanke. Oblike, če vliji, nakit in drugo zahteva vsak teden nad 50.000 Din in pri tem filmska igralka ne sme štediti. Nogavice, ki bi stale manj kakor 300 Din, niso za filmsko zvezdo, biti pa morajo vedno nove, kakor so rokavice. Saj bi se ves Hollywood zgražal, če bi hodila filmska igralka v ponošenih ali celo zakrpanih nogavicah.

Tudi dobrodušni nameni požro mnogo, a dobro srce mora filmska igralka pokazati na nabiralnih polah z bogatim prispevkom, sicer je konec njene popularnosti. V dobrodelne namene gre vsak teden najmanj 20.000 Din. Draga je pa tudi korespondenca, saj dobi filmska zvezda vsak teden najmanj 1000 pisem. Na mnoga je treba odgovorjati, za kar je potreben tajnik, kajti igralka sama nima časa. Slava film-skega igralca ali igralke se pa ceni po številu pisem, ki jih dobiva. Zato si filmske zvezde ne morejo mnogo prihraniti. Norma Shaeer prihrani na teden komaj 50.000 Din, kar je za njo malenkost.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Radionročram

Petek, 12. februarja.

11.30: Šolska ura: Moji doživljaji ob Mekongu (ing. Lupša); 12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: Gospodinska ura, vodi Krekova gospodinska šola; 19: Dr. Lovro Sušnik: Francosčina; 19.30: Prenos z Dunaja: Produkcija mojstrske šole drž. akademije; 20.20: Prenos iz Beograda; 22.30: Čas, poročila ter napoved programa za naslednji dan.

Sobota, 13. februarja.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče; 17: Mladinska ura; 18: Viktor Pirnat: Zumberaški uskok; 18.30: A. Modic: Stroj in človek; 19: Ga. Orthaber: Angličščina; 19.30: Dr. Gogala: Mladinska šolska organizacija; 20: Klavirski koncert ge. Šmalc-Svajgerjeve; 20.45: Samospevi gđ. Kosovine; 21.15: Citre s spremljevanjem kitare (Greta in Milan Justin); 22: Čas in poročila; 22.15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Zakaj jo skrbi.

— Kaj se res že vračate, gospa? Zdaj, ko je zapadel nov sneg in ko bo smuka tako imenitna?

— Da, tu mi ni več obstanke, muči me zla slutnja, da z mojim možem ni vse v redu. Čim mu pišem, naj mi pošlje denar, ga dobim z obratno pošto. To je zelo sumljivo.

Zahvala

Ob smrti našega nepozabnega brata, strica, svaka, bratranca itd., gospoda

KARLA POLIČA

prokurista Ljubljanske kreditne banke

smatrava za dolžnost, da se tem potom zahvaliva vsem, ki so mu lajšali poslednje dni njegovega življenja, nam pa v vsakem pogledu šli na roko. Zlasti se zahvaljuje gospe Jeanetti Žislavsky, soprog ravnatelj Zavarovalne družbe za Slovenijo, ki ga je z materinsko ljubeznijo negovala od začetka njegovega bolehanja do poslednjega trenutka. Zahvaljujeva se tudi prijateljem blagopokojnega Karla, ki so ga redno obiskovali in mu lajšali njegove bolečine, gg. zdravnik »Leonisča« za skrbno nego, kakor tudi prijateljem, ki so se ga spomnili s cvetjem ali vencem in ga spremili do poslednjega počivališča. Vsem naša ponovna iskrena zahvala!

Maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 12. t. m. ob 7. uri zjutraj v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 11. februarja 1932.

V imenu vse družine:
VALERIO in EMIL POLIČ, brata

Dunajski velesejem

(WIENER MESSE)

13. do 19. marca 1932 (v Rotundi do 20. marca)

POSEBNE PRIREDITVE:

Semenj pohištva / Reklamni semenj / Posebna razstava novodobnega plinskega orodja / Elektrika v gospodinjstvih / Salon kožuvinaste mode / Dunajska pletilna moda

MEDNARODNA RAZSTAVA AVTOMOBILOV IN MOTORNH KOLES

Semenj za stavbarstvo in gradbo cest / Razstava hranil in živil / Posebna razstava z Gradiščanskega / Tehnične novosti in iznajdbe

Kmetijska in gozdarska vzorčna razstava

3 rez vizuma! S sejmko izkaznico in potnim listom prost prestop meje v Avstrijo. — Ogrski prehodni vizum se ob predložitvi sejmke izkaznice dobi na meji. — Precejšnje vozne olajšave na jugoslovenskih, ogrskih in avstrijskih železnicah, na Dunavu, na Jadranskem morju in v zračnem prometu. Pojasnila vseh vrst ter sejmke izkaznice (iz Din 50.—) se dobe pri

Wiener Messe Akt. Ges., Wien VII.

ter med lipskim spomladanskim sejmom pri poslovalnici v Leipzigu, Oesterr. Messhaus, in pri častnih zastopstvih v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Dunajska cesta 31; Zveza za tujaki promet v Sloveniji »Putnik«, Dunajska cesta 1, Zveza za tujaki promet v Sloveniji »Putnik« podružnica hotel Miklič, nasproti glavnega kolodvora.

ČEVLJI

na obroke
»TEMPO«, Gledališka 4
(nasproti opere) 19/T

AUTO LIMUZINI

Ford 1931 in Essex 1930, vožene 15 tisoč, v brezhibnem stanju, ugodno naprodaj. Dopise pod »Ugodnost 867« na upravo »Slov. Naroda«.

ZEMLJIŠČE

2 ha blizu mesta Brežice in Cateških toplic, pripravno za zgradbo hiše, po ugodni ceni naprodaj. Ponudbe na naslov: Ojsterbek, Radeče št. 26. 864

MODISTKE, POZOR!

Radi družinskih razmer prodam dobro ideo trgovino z vsem inventarjem v sredini mesta. — Ponudbe pod »Dobra točka 868« na upravo »Slovenskega Naroda«.

MODROCE

afrik, vsakovrstne žimnate, otomane, najnovejše couch zofe po ugodnih cenah kupite pri tapetniku

Rudolf Sever, Ljubljana, Severin trg 2

STROJEPISNI POUK

novi večerni tečaj za začetnike in izvežbance. Vpisovanje ob torkih in sobotah od 6. do 8. ure zvečer. Šolnina nizka. — Christofov učni nazid, Domo-branska cesta 7/L 712

MESARSKEGA VAJENCA

poštenega, pridnega in zvestega sprejme takoj Jože Pibernik, mesar, Velenje. 865

KISLA JABOLKA

po 2, 3, 4 in 5 Din, v zabojih po 4 in 5 Din 75 kg ter prima orehe po 5 Din franko povzetje razpošila Postržin, Krško. 866

ŠTIRISOBNO STANOVANJE

prstorno, z vsemi pritlikalnimi, s sobo za služkinjo, kopalnico, plinom in elektriko, poleg opere oddam s 1. majem. Naslov v oglašnem oddelku »Slov. Naroda«. 855

MREŽE ZA POSTELJE

izdeluje najceneje točno po načrtu ter jih sprejema tudi v popravilo v lesenih in železnih okvirjih trvdka Pavel Strgulce, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej) poleg skladišča »Alko« 125/L